



Innovaties die Wlz zorg voor  
klanten in een passende  
woonomgeving mogelijk  
maken



# Introductie: wij maken zorg voor klanten in een passende woonomgeving mogelijk

## Waarom? Door vernieuwing is het mogelijk om zorg te ontvangen in een zelf gekozen woonomgeving

Nederland heeft bij gelijke werkwijze tot 2040 een groot tekort aan intramurale capaciteit in de [Wlz](#). Het aantal klanten dat een beroep doet op de Wlz stijgt. Het aantal beschikbare intramurale plekken is onvoldoende om in de stijgende zorgvraag te voorzien.

Ruim driekwart van de klanten in de Wlz ontvangt intramurale zorg. We weten dat sommige klanten liever zorg ontvangen in een zelf gekozen woonomgeving, maar dat het aanbod daarvoor ontbreekt. Daarom stimuleert Zilveren Kruis Zorgkantoor haar zorgaanbieders om zorg in een passende woonomgeving mogelijk te maken.



# Introductie

We maken het zorglandschap toekomstbestendiger door Wlz-zorg op doelmatige wijze mogelijk te maken in een passende woonomgeving, zodat klanten die dat graag willen, daar gebruik van kunnen maken. Voor de V&V gaat het vaak over het zo lang mogelijk in de eigen woning blijven wonen. Voor de GZ en de GGZ gaat het meer om de juiste zorg op de juiste plek, met mogelijkheden voor op- en afschalen van zorg en een variatie aan woonvormen. Door te voorzien in Wlz-zorg in een passende woonomgeving ervaren mensen een hogere kwaliteit van leven en blijft er meer intramurale capaciteit beschikbaar voor mensen die dit nodig hebben.

## Hoe? We hebben enkele voorbeelden van vernieuwingen uitgewerkt ter inspiratie

We hebben in deze bijlage voorbeelden uitgewerkt die succesvol zijn gebleken bij andere zorgaanbieders. De voorbeelden hebben we geclusterd in 4 onderwerpen van vernieuwingen. Dit document bevat ook algemene tips die u kunnen helpen om innovaties te implementeren. De uitgewerkte voorbeelden zijn niet uitputtend en dienen ter inspiratie.

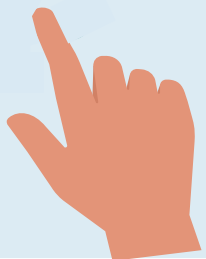
In de [bijlage](#) vindt u onze werkwijze voor het selecteren van innovaties, leveranciers en zorgaanbieders

***“Innovaties zijn een prachtige manier om de zorg nog dichterbij en nog beter rondom onze klanten te organiseren. Door innovaties kunnen klanten zorg krijgen in een passende woonomgeving.”***

- Elles Visscher, adviseur zorginnovatie

# Inhoudsopgave


<u>Introductie: wij stimuleren zorg voor klanten in een passende woonomgeving</u>	2-3
<u>De implementatie van innovaties kent een aantal mijlpalen</u>	5
<u>Om zorgaanbieders op weg te helpen met innovaties hebben we tips verzameld</u>	6-11
<u>Aan de hand van 4 thema's beschrijven we innovaties die zorg in de eigen passende woning stimuleren</u>	12
1. <u>Zelfredzaamheid, eigen regie en veiligheid van klanten verhogen door inzet van innovatieve technologie en hulpmiddelen</u>	13
2. <u>Op nieuwe of andere wijze de duurzame inzet van mantelzorgers en vrijwilligers verbeteren</u>	57
3. <u>Op nieuwe of andere wijze wijk en netwerk laten participeren om het welzijn van klanten te bevorderen</u>	87
4. <u>Door andere manier van (samen)werken (bijv. efficiëntere inzet van zorg of andere zorg) is meer zorg mogelijk</u>	113
<u>Bijlage</u>	134





# De implementatie van innovaties kent een aantal mijlpalen

Aan de hand van 3 fases is het mogelijk om innovaties in de zorg optimaal in te zetten én voldoende draagvlak te creëren binnen de organisatie. In deze 3 fases is aandacht voor mijlpalen bij het invoeren van nieuwe innovaties in de zorg. Deze mijlpalen kunt u gebruiken om de voortgang van de implementatie te monitoren. Fase 1 en 2 eindigen met een evaluatie met een go/no go moment. Dit model is een vereenvoudigde weergave van gangbare implementatiemodellen. Meer weten? Kijk dan op [Zorg Van Nu](#).

Fase	<b>1</b> <b>Starten</b> <i>“In de praktijk leren”</i>	<b>2</b> <b>Opschalen</b> <i>“Verdiepen en optimaliseren”</i>	<b>3</b> <b>Uitvoeren</b> <i>“Nieuwe manier van werken”</i>
Voorbeeld mijlpaal	<ul style="list-style-type: none"><li>• De zorgaanbieder heeft een visie op innovatie.</li><li>• Huidige werkwijze, wensen medewerkers en potentieel geïnterviewd.</li><li>• Projectplan gereed inclusief meetbare doelstelling</li><li>• Processen rondom de innovatie zijn opgesteld.</li><li>• Zorgprofessionals zijn getraind en indien nodig zijn klanten en hun mantelzorgers voorgelicht over de innovatie.</li></ul> <p><b>Go/No Go</b> </p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• De voortgang op basis van de meetbare doelstellingen is vastgelegd.</li><li>• Op basis van de evaluatie zijn proces optimalisaties geformuleerd en geïmplementeerd in de organisatie.</li><li>• De innovatie is opgeschaald naar meerdere zorgteams en klanten.</li></ul> <p><b>Go/No Go</b> </p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• De innovatie is volledig operationeel bij de zorgaanbieder.</li><li>• Er is uitgebreid naar alle potentiële zorgteams en klanten.</li><li>• Samen continu leren en verbeteren is geborgd in de organisatie.</li></ul>

# Om zorgaanbieders op weg te helpen hebben we tips verzameld

We hebben algemene tips verzameld op basis van ervaringen van leveranciers en zorgaanbieders. Deze tips zijn uiteraard voor de ene zorgaanbieder relevanter dan voor de ander. Kijk welke van deze tips betrekking hebben op uw organisatie en implementatie. De tips zijn als volgt ingedeeld:

- [Algemene tips](#) om innovatie onderdeel van de organisatie te maken
- [Specifieke tips](#) om aan de slag te gaan met innovatie
- Tips over de [kwaliteit](#) van de innovatie
- Tips om alle [kosten](#) inzichtelijk te maken voor een goede begroting
- Tips over [contract voorwaarden](#) om verrassingen te voorkomen

Daarnaast hebben we per uitgewerkte innovatie ook specifieke tips verzameld die over de betreffende innovatie gaan. Met deze tips hopen we zorgaanbieders op weg te helpen om innovaties succesvol te implementeren. U vindt deze tips bij elke uitgewerkte innovatie.





# Algemene tips om innovatie onderdeel van de organisatie te maken

1

## Schrijf een visie op innovatie en de inzet van technologie in de zorg

Een heldere visie geeft medewerkers maar ook management houvast. Waarom vinden we innovatie belangrijk? Op welke wijze gaan we ermee om en zetten we het in?

2

## Commitment van de Raad van Bestuur en het management is essentieel

Blijf aandacht besteden aan het belang van innovatie op management niveau. Blijft uitstralen dat u innovatie belangrijk vindt en waarom. Blijf de innovatie op de agenda zetten en bespreek de voortgang tijdens teambijeenkomsten

3

## Innovaties zijn nooit het doel maar het middel om de zorgverlening voor een klant te verbeteren

Push innovaties daarom niet top-down. Ga in gesprek met medewerkers en met klanten om hun behoeften te inventariseren en het middel (de innovatie) dat daaraan kan bijdragen. Bedenk goed wat de drijfveer is voor het implementeren van de innovatie. Gaat de innovatie meerwaarde bieden om ambities te bereiken?

4

## Benoem een projectleider die als vraagbaak functioneert en ondersteuning biedt

Zodat medewerkers bij vragen terug kunnen vallen op hulp en adviezen. Om gebruik van technologie te laten slagen moet u niet alleen goede begeleiding bieden tijdens de implementatie van de technologie, maar ook daarna.

5

## Maak nieuwe werkprocessen met inzet van de innovatie

Voorkom dat een innovatie erbij komt en daarmee een extra belasting vormt. Beschrijf daarom het nieuwe zorgproces met inzet van de innovatie. Borg deze processen in de organisatie.

# Specifieke tips om aan de slag te gaan met innovaties

1

## Zorg ervoor dat alle randvoorwaarden in orde zijn om met een innovatie te starten

Denk aan technische randvoorwaarden zoals een werkende Wifi. Haperingen in techniek kunnen het vertrouwen van medewerkers in de nieuwe technologie schaden. Zoek ook uit of de innovatie – indien van toepassing - op de mobiele devices van medewerkers werkt.

2

## Borg de privacy van klanten en van medewerkers

Voor het gebruik van sommige innovaties zijn privacy gevoelige gegevens van klanten of medewerkers nodig. Hoe gaat de leverancier hiermee om? Maak duidelijke afspraken.

3

## Bedenk wat u gaat doen met de vrijgekomen tijd

Benut de extra tijd optimaal. Bijvoorbeeld door een dienst te verkorten of meer tijd voor de klant.

4

## Start niet te groot met de implementatie maar bijvoorbeeld met een zorgteam of een locatie

Pak door bij geschiktheid van de innovatie om de financiële en kwalitatieve voordelen ten volle te benutten.

5

## Ondersteun teams op het gebied van scholing en training

Training is essentieel om met een innovatie te starten en medewerkers te motiveren. Het overtuigen en motiveren van mensen met een open houding is effectief. Goed voorbeeld doet volgen. Zorg voor interne expertise in de nieuwe manier van zorgverlening.



# Tips over de kwaliteit van de innovatie

1

**Controleer of er (wetenschappelijke) bewijslast is voor de innovatie**

Welke kwaliteitswinst en kostenreductie levert de oplossing op?

2

**Neem contact op met zorgaanbieders die al gebruik maken van de oplossing**

Wat zijn hun ervaringen? Neem contact op met een of meerdere zorgaanbieders om objectieve verhalen te verzamelen. Leer van hun successen én van de gemaakte fouten.

3

**Vraag om een demo van de oplossing of een proef exemplaar**

Realtime demonstratie, geen powerpoint! Wat is uw indruk van de oplossing? Zijn alle functionaliteiten aanwezig die verkocht worden? Is de oplossing gebruiksvriendelijk voor de doelgroep? Een proef exemplaar is een ideale manier om in de praktijk te testen hoe gebruiksvriendelijk de oplossing is. En om het enthousiasme van medewerkers te peilen.



# Tips om alle kosten inzichtelijk te maken voor een goede begroting

1

## Zijn er vaste kosten en hoe hoog zijn deze?

Denk aan implementatie kosten, licentiekosten, koppeling met het ECD, helpdesk etc.

2

## Welke variabele kosten zijn er en hoe hoog zijn deze?

Zijn deze per klant of per medewerker? Meestal is per medewerker gunstiger omdat er vaak meer medewerkers als klanten zijn. Sommige leveranciers werken met een vast maandelijks bedrag waar alle kosten in verwerkt zijn. Dit is vaak alleen gunstig bij grote aantallen gebruikers.

3

## Hoe hoog zijn implementatie kosten?

Wat mag u verwachten van de leverancier voor deze kosten? Denk aan ingerichte processen, training van medewerkers etc.

4

## Zijn de prijzen inclusief of exclusief BTW?

Dit scheelt potentieel 21% op de businesscase!

5

## Hoe ziet het prijsmodel eruit? Stimuleert dit opschaling?

Is er een staffelkorting bij meer aansluitingen? Prijs per klant of per zorgprofessional? Of is het een vast bedrag?

6

## Wat zijn afspraken rondom prijsverhogingen?

Voorkom dat u verrast wordt door onverwachts hogere kosten. Maak afspraken dat prijzen met een maximaal percentage jaarlijks geïndexeerd mogen worden.



# Tips over contract voorwaarden om verrassingen te voorkomen

1

## Controleer hoeveel jaren een contract loopt

Bent u – ook zonder dat klanten gebruik maken van de oplossing – de vaste kosten jaarlijks kwijt?

2

## Maak geen afspraken over exclusief gebruik van een oplossing!

Voorkom zo dat u niet met een andere vergelijkbare oplossing kunt starten wanneer u niet tevreden bent

3

## Beperk het aantal leveranciers dat u contracteert voor oplossingen

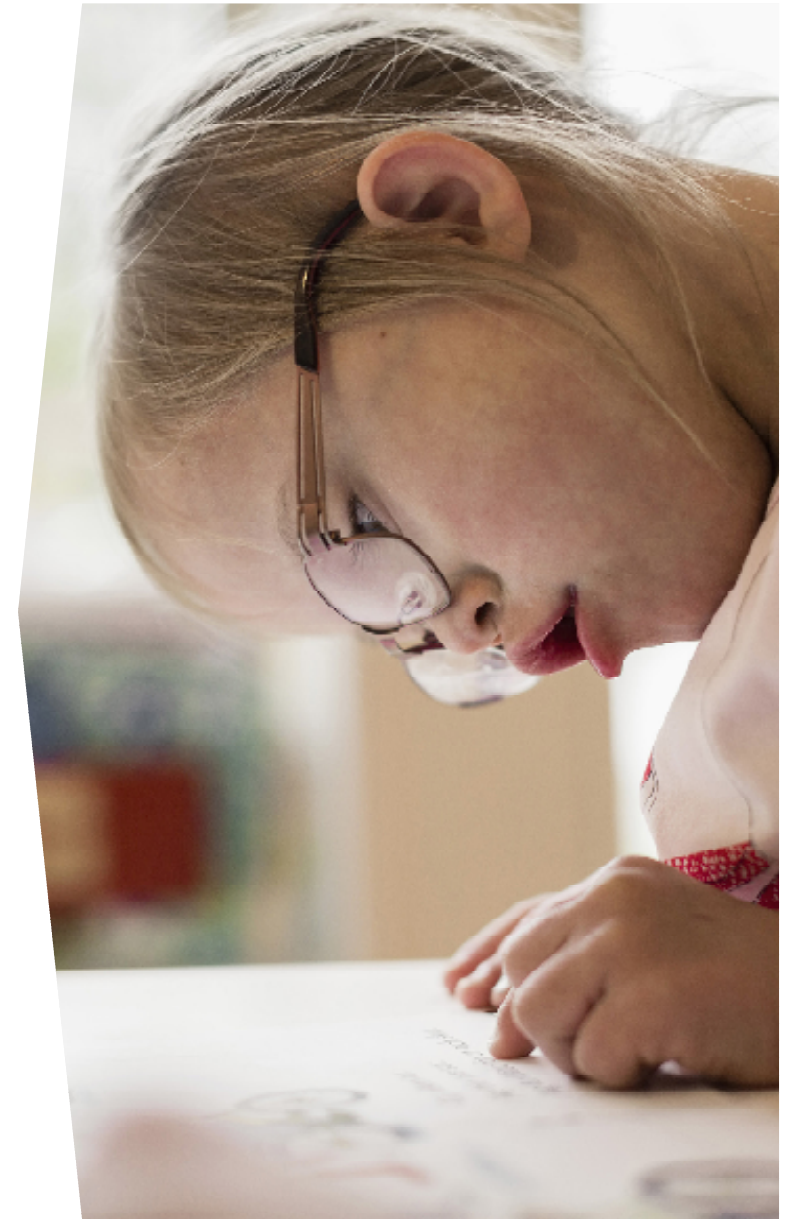
Zo vermindert u leveranciersmanagement



# Aan de hand van 4 thema's beschrijven we innovaties die zorg in de eigen passende woning mogelijk maken

We hebben 4 thema's geformuleerd waarin wij mogelijkheden zien om met innovaties zorg in de eigen passende woning met VPT/MPT te stimuleren. Per thema leggen wij allereerst uit hoe het thema bijdraagt aan deze doelstelling. Vervolgens is per innovatie een uitwerking beschikbaar welke u op weg kan helpen om zelf met de innovatie aan de slag te gaan. De thema's zijn als volgt:

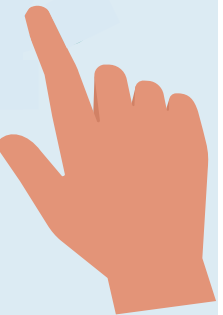
1. Zelfredzaamheid, eigen regie en veiligheid van klanten verhogen door inzet van innovatieve technologie en hulpmiddelen
2. Op nieuwe of andere wijze de duurzame inzet van mantelzorgers en vrijwilligers verbeteren
3. Op nieuwe of andere wijze wijk en netwerk laten participeren om het welzijn van klanten te bevorderen
4. Door andere manier van (samen)werken (bijvoorbeeld efficiëntere inzet van zorg of andere zorg) is meer zorg mogelijk





# Zelfredzaamheid, eigen regie en veiligheid van klanten verhogen door inzet van innovatieve technologie en hulpmiddelen

1. [Met een medicijndispenser zelfstandig medicatie innemen](#) 15
2. [Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots](#) 23
3. [Met leefstijlmonitoring op een veilige manier eigen regie behouden en zelfredzaamheid verhogen](#) 37
4. [Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie](#) 43
5. [Zelfstandig ogen druppelen met behulp van de druppelbril](#) 53



# Zelfredzaamheid, eigen regie en veiligheid van klanten verhogen door inzet van innovatieve technologie en hulpmiddelen

Technologie en hulpmiddelen kunnen klanten ondersteunen in het dagelijks leven, waardoor zij meer eigen regie ervaren en zelfredzamer worden. Hierdoor is het niet noodzakelijk dat er 24 uur per dag een medewerker in de fysieke nabijheid van een klant is. Dit leidt tot minder (fysieke) contactmomenten met een medewerker, terwijl de kwaliteit van zorg geborgd blijft.

Daarnaast hebben steeds meer mensen de wens om zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving te blijven wonen. Met de inzet van deze innovaties en hulpmiddelen kunnen klanten op een veilige manier langer in hun eigen vertrouwde omgeving blijven wonen.



# Met een medicijndispenser zelfstandig medicatie innemen

## Algemene beschrijving

Een medicijndispenser reikt klanten op het juiste moment geautomatiseerd medicatie aan. Een pieptoon herinnert klanten aan het medicatiemoment. Na een druk op de knop komt het zakje uit de dispenser. Het zakje is gedeeltelijk ingesneden waardoor klanten met beperkte handcoördinatie (zoals Parkinson) ook gebruik kunnen maken van de dispenser. Klanten kunnen hun medicatie eerder uit de dispenser halen als ze een dag weg zijn. Zorgprofessionals krijgen een signaal bij gemiste medicatie zodat ze dit kunnen opvolgen. Deze innovatie draagt bij aan het management van medicatie, wat ontzettend belangrijk is. Medicatie werkt het beste wanneer deze correct is ingenomen (regelmatig, op goede tijden, juiste hoeveelheden).

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Medicijndispensers dragen bij aan het vergroten van de zelfredzaamheid van klanten. Met behulp van een medicijndispenser kunnen klanten zelfstandig hun medicatie innemen en zijn zij hiervoor niet afhankelijk van medewerkers.





# Met een medicijndispenser zelfstandig medicatie innemen

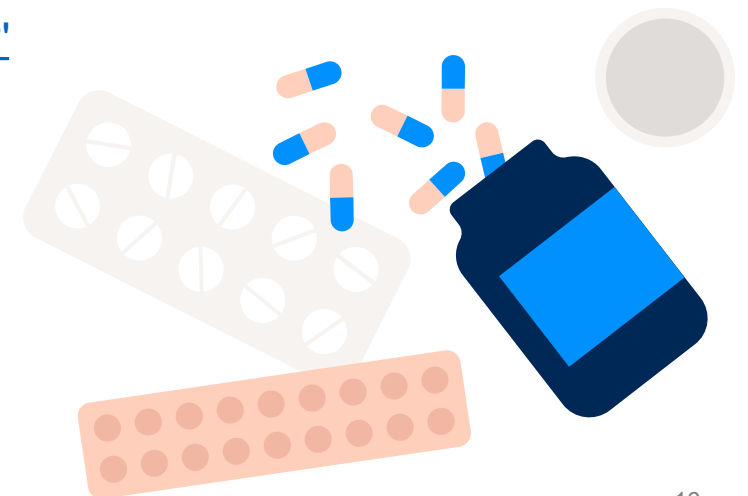
## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Medewerkers hoeven door de medicijndispenser minder vaak langs te gaan voor het geven van medicatie. Hierdoor blijven meer uren zorg uit het VPT of MPT over voor andere zorg of ondersteuning en kunnen klanten makkelijker zelfstandig blijven wonen. Het inzetten van een medicijndispenser vergroot daarnaast de zelfstandigheid en vrijheid van klanten en daarmee ook de zelfredzaamheid. Klanten kunnen hierdoor langer veilig thuis blijven wonen met een VPT of MPT.

## Fase van ontwikkeling

Medicijndispensers zijn inmiddels zo'n 10 jaar in gebruik in Nederland. Voor veel organisaties is dit de nieuwe werkwijze. Enkele onderzoeken hebben de effectiviteit en meerwaarde voor klanten aangetoond:

- [Artikel Smarthealth: 'Slimme medicijndispensers werken goed, maar wie betaalt ze?'](#)
- [Onderzoek ZZG naar de inzet van de Medido \(2010\)](#)
- [Infographic Philips onderzoek](#)



# Met een medicijndispenser zelfstandig medicatie innemen

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Door een medicijndispenser in te zetten ontvangen klanten op het juiste moment medicatie. Dit is niet altijd mogelijk als zij afhankelijk zijn van zorgprofessionals. De therapietrouw van klanten neemt daardoor toe. Dit heeft een positief effect op hun kwaliteit van leven. De veiligheid is gegarandeerd doordat bij het vergeten van medicatie een signaal gaat naar de zorgprofessional van de klant. Zij gaan vervolgens langs bij de klant. Ook is een helpdesk 7 dagen per week beschikbaar om op terug te vallen. Zorgverleners ervaren dat een medicijndispenser hen ontlast in zorgwerkzaamheden en meer flexibiliteit biedt.



# Met een medicijndispenser zelfstandig medicatie innemen

## Leveranciers

- FocusCura [cMed Plus](#)  
Deze medicijndispenser is sinds 2020 beschikbaar en inmiddels bij ±35 zorgaanbieders (merendeel kleinschalig) in gebruik. De koppeling met zorgcentrales is in ontwikkeling. Nog niet alle voorverpakkers van medicatie zijn aangesloten.
- Vitavanti [Medido](#)  
Dit is in Nederland de meest gebruikte medicijndispenser en is reeds zo'n 10 jaar beschikbaar.

### Kosten

#### cMed Plus

Installatie of ophalen	€52,02 exclusief BTW per stuk
Implementatie door leverancier (opstarten)	€2.500 exclusief BTW
Training zorgteams	€800 exclusief BTW per team
Training medewerkers	2,5 uur per medewerker (1,5 uur e-Learning en 1 uur praktische training)
Projectleider zorgaanbieder	8 uur per week gedurende 4 maanden (gemiddelde)
Maandelijkse huur	€69,95 exclusief BTW per stuk
Zorgcentrale	€9,95 exclusief BTW per stuk per maand FocusCura kan meldingen ook afvangen (zonder meerkosten)
Koppeling zorgcentrale	€3.000 exclusief BTW eenmalig
Onderhoud & beheer koppeling	€1.000 exclusief BTW jaarlijks

# Met een medicijndispenser zelfstandig medicatie innemen

## Medido

Installatie

€39 exclusief BTW per stuk

Ophalen (de installatie)

€29 exclusief BTW per stuk

Implementatie door leverancier

Inclusief

Training medewerkers

1 uur per medewerker

Projectleider zorgorganisatie

4 uur per week gedurende 4 maanden voor 10 teams

Maandelijkse huur

€62,40 exclusief BTW per stuk

Zorgcentrale

€10-€15 exclusief BTW per stuk per maand

Zorgaanbieders kunnen dit ook zelf inregelen (zonder meerkosten)

## Zorgaanbieders met ervaring

### cMed Plus

- TWB Contactpersoon: Jacqueline van Ginkel
- Beweging 3.0 Contactpersoon: Marissa IJtsma
- Zorgboog Contactpersoon: Winanda Tan



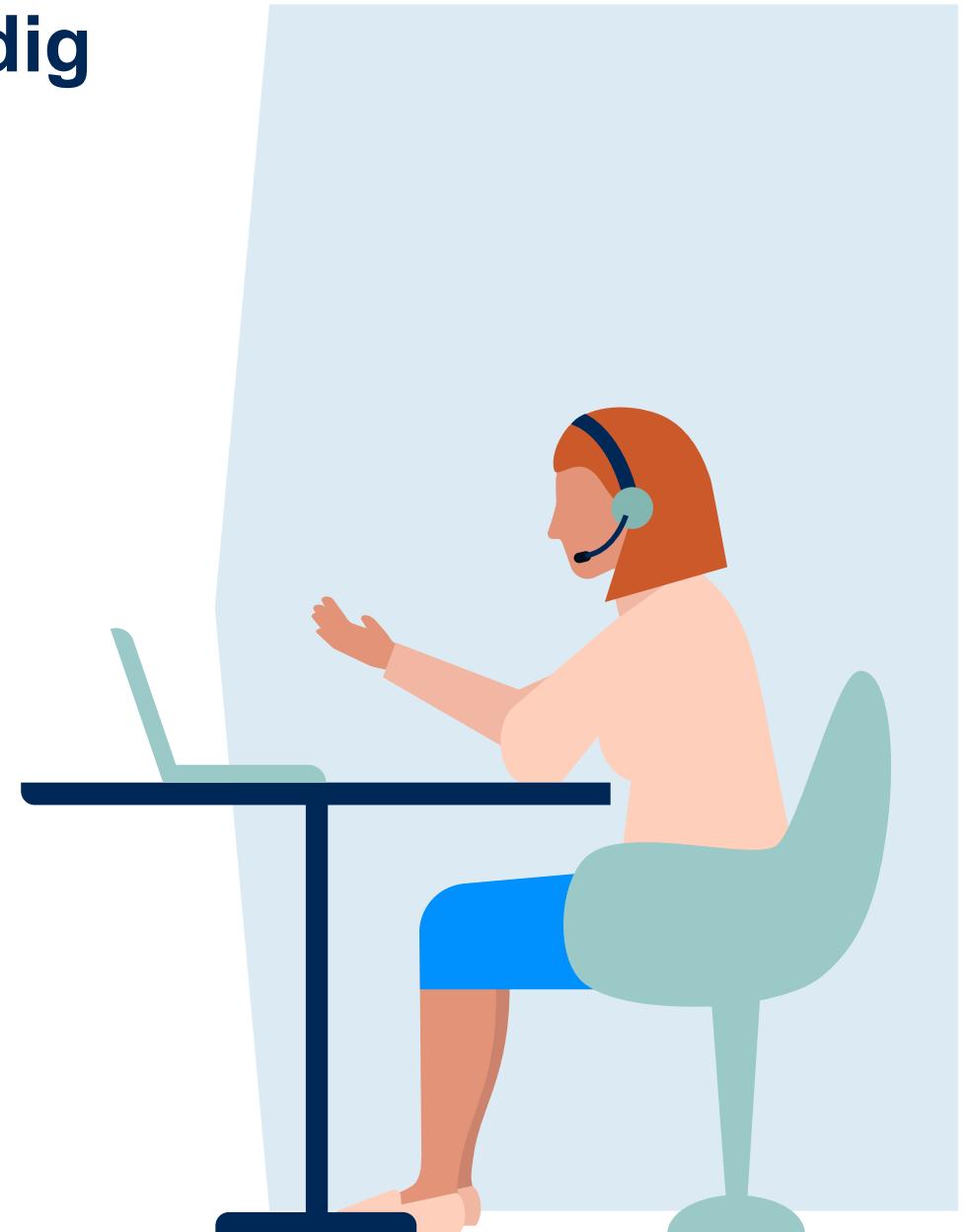


# Met een medicijndispenser zelfstandig medicatie innemen

## Zorgaanbieders met ervaring

### Medido

- InteraktContour      Contactpersoon: Chantal Schouten
- Evean                    Contactpersoon: Marjoleine Koopman
- Icare                     Contactpersoon: Sietske Ras
- ZuidOostZorg         Contactpersoon: Roelfien Erasmus
- Laurens                 Contactpersoon: Marieke Verhart
- Amaris                 Contactpersoon: Merlijne Sonneveld
- Lelie Zorggroep      Contactpersoon: Jantine Wilschut



# Met een medicijndispenser zelfstandig medicatie innemen

## Tips

- Hanteer voor het includeren van klanten het uitgangspunt 'alle klanten met medicatie aanreiken tenzij'. Zo voorkomt u klanten onterecht te excluderen.
- Besteed aandacht aan het gesprek met de klant: het enthousiasme van een medewerker bepaalt of de klant start met een medicijndispenser.
- Deel ervaringen van medewerkers in de organisatie door bijvoorbeeld een whatsapp groep hiervoor op te richten.
- Zet de voortgang van de implementatie van de medicijndispenser en de gebruikerservaring elk teamoverleg op de agenda. Zo blijft er aandacht voor de innovatie.
- Voor snelle implementatie is het wenselijk om apothekers actief te betrekken.
- Maak heldere werkafspraken met apothekers en de zorgprofessionals om verwachtingen helder te hebben.
- Neem de tijd om de medicijnrol te verwisselen. Het goed laden van de rol is belangrijk voor een correcte werking van de medicijndispenser.
- Bekijk per klant of je de medicijndispenser in kan zetten. De medicijndispenser kan alleen ingezet worden bij klanten met stabiele medicatie. Een keer een wijziging is mogelijk, maar het is van belang dat klanten een vast medicatieschema hebben.

# Met een medicijndispenser zelfstandig medicatie innemen

- De Medido beschikt over een app voor zorgverleners waarin zij kunnen zien op welke tijdstippen de klant de medicatie uit de dispenser heeft gehaald
- Voor de mantelzorgers is er een cMed Plus App ontwikkeld waarbij zij op afstand het medicijngebruik kunnen volgen en even contact op kunnen nemen als er een medicatiemoment vergeten wordt. Dit zorgt allereerst voor een sterke betrokkenheid van de mantelzorger, maar ook een gevoel van rust en controle om dit op afstand te kunnen volgen.

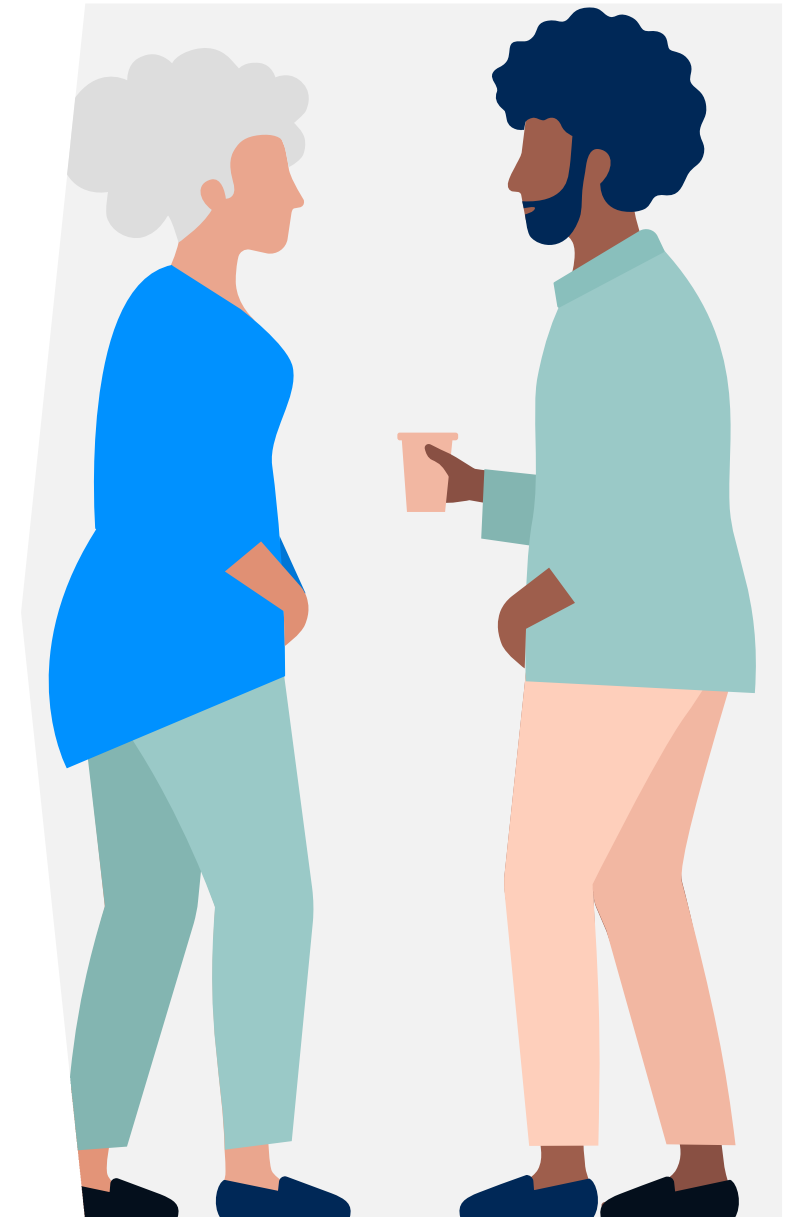
# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

## Algemene beschrijving

Zorgrobots bieden ondersteuning aan klanten op verschillende vlakken, zoals ondersteuning bij dagelijkse activiteiten, gezelschap en het aanbrengen van structuur. Ze kunnen zowel klanten, als medewerkers en mantelzorgers helpen bij het uitvoeren van zorgtaken.

### Dagstructuurrobots

Dagstructuurrobots helpen klanten om meer structuur in hun dag aan te brengen. Ze herinneren bijvoorbeeld aan een dagelijkse handeling of afspraak en geven een seintje als de klant iets moet doen. De mantelzorger of zorgverlener stuurt met een smartphone, tablet of laptop via een app taken en herinneringen door. De robot spreekt deze herinneringen vervolgens uit op vooraf ingestelde tijden.





# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

## Knuffelrobots

Knuffelrobots zijn zachte, aaibare robots die therapeutisch werken. Ze vrolijken klanten op en zorgen ervoor dat zij zich minder eenzaam voelen. Knuffelrobots zorgen daarnaast voor ontspanning en kunnen onrust bij mensen verminderen. Hierdoor zijn ze geschikt voor mensen met dementie en mensen met gedragsproblematiek. Ook zijn ze geschikt voor mensen die graag een huisdier willen, maar niet in staat zijn hiervoor te zorgen. Knuffelrobots beschikken over sensoren, waardoor ze kunnen bewegen, geluid kunnen maken en kunnen reageren op hun omgeving.

## **Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft**

Zorgrobots ondersteunen klanten onder andere bij hun dagelijkse structuur en routines. Klanten kunnen hierdoor langer zelfstandig hun dagelijkse activiteiten blijven doen. Dit bevordert de eigen regie van daarmee de zelfredzaamheid van klanten. Klanten kunnen hierdoor prettiger wonen en zijn minder afhankelijk van hun mantelzorger of zorgmedewerker.

# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Een zorgrobot vergroot de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van klanten. Klanten kunnen langer zelfstandig hun dagelijkse activiteiten uitvoeren of ervaren meer rust door een knuffelrobot. Dagstructuurrobots ondersteunen klanten bij het aanbrenge van structuur in de dag en spreken herinneringen uit. Daardoor kunnen klanten op een veilige en prettige manier langer thuis blijven wonen met een VPT of MPT. Ook hoeft er minder vaak een medewerker langs om structuur in de dag te brengen. Medewerkers ervaren daarnaast dat klanten vaak rustiger worden door een zorgrobot en minder claimgedrag tonen waardoor hun werkplezier toeneemt.

## Fase van ontwikkeling

Zorgrobots zijn bij meerdere zorgaanbieders al structureel onderdeel van de zorgverlening.



# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Een [tweejarig onderzoek](#) heeft aangetoond dat klanten dagstructuurrobots als positief ervaren. Een klant ziet de robot als maatje en voelt zich meer gerust gesteld. Ook zijn klanten overdag actiever en hebben zij een beter dagritme. Daarnaast ervaren zij meer eigen regie en zelfstandigheid. Mantelzorgers ervaren meer rust door de geboden structuur en voelen zich minder belast.

Knuffelrobots zorgen ervoor dat klanten minder onrust ervaren en verbeteren hun gemoedstoestand. De robots zijn zeer geschikt voor mensen met dementie en met gedragsproblematiek. Ze nemen een stuk onrust weg waardoor klanten zich prettiger voelen.

## Leveranciers dagstructuurrobots

- [Smartrobot.solutions](#) Robot-maatje  
Robot-maatje is een interactieve zorgrobot die herinneringen uitspreekt en daardoor structuur in de dag aanbrengt. Daarnaast ondersteunt hij het bewegen door middel van bewegingsoefeningen en biedt hij gezelligheid.



# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

- [Tinybots](#) Tessa  
Tessa is een sociale robot die berichten uitspreekt, herinneringen geeft, vragen stelt en muziek afspeelt. De mantelzorger en/of zorgverlener stelt deze in op vaste tijden. Zo biedt Tessa structuur en activeert de klant voor activiteiten.
- [Zorabots](#) Billy-Billy  
Billy-Billy is een interactieve bloempot die herinneringen en afspraken uitspreekt. Ook kan hij het weerbericht, nieuwsberichten en de agenda voorlezen. Dit ondersteunt klanten bij het onthouden van dagelijkse handelingen en afspraken. De sensoren in Billy-Billy houden bij hoeveel water en licht de plant in de bloempot nodig heeft en kunnen klanten daardoor helpen bij het zelfstandig verzorgen van planten of kruiden.

## Leveranciers knuffelrobots

- [Ageless Innovation](#) Robotkat Joy for all  
Robotkat Joy for All is een sociale knuffelrobot die ontwikkeld is voor de ouderenzorg, maar is ook geschikt voor mensen met gedragsproblematiek. De robot kan onrust bij klanten verminderen. De kat miauwt, spint en reageert op aanrakingen en bewegingen.

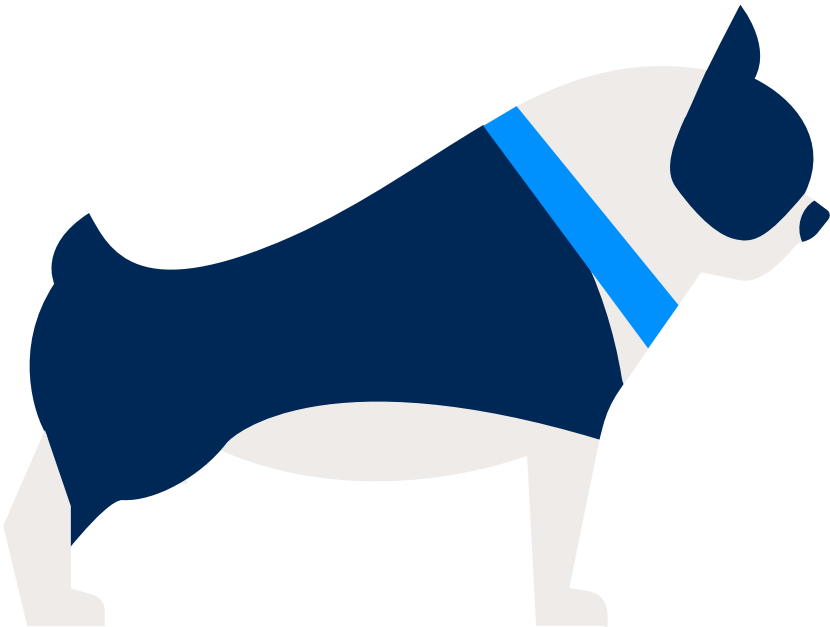


# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

- [Focal Meditech](#)

Paro robotzeehond

Paro is een sociale knuffelrobot in de vorm van een zeehond gericht op therapeutische ondersteuning en ontspanning. Hij is geschikt voor zowel mensen met dementie als mensen met een verstandelijke beperking. Onder de zachte vacht zitten sensoren waardoor het gedrag van de robot aansluit op de prikkels die hij krijgt<sup>1</sup>.



- [Hasbro](#)

Interactieve robothond

De robothond is ontwikkeld voor de ouderenzorg, maar is ook geschikt voor anderen die behoefte hebben aan gezelligheid. De hond heeft een zachte vacht en maakt geluid. Door de sensoren reageert de robothond op aanrakingen en beweging, waardoor hij levensecht lijkt. Daardoor is hij een geschikt alternatief voor klanten die van dieren houden maar hier niet zelf voor kunnen zorgen.

- [JustoCat](#)

JustoCat

JustoCat is een therapie robotkat. Hij is ontwikkeld als alternatief voor een huisdier. De JustoCat kan miauwen, spinnen en ziet er uit als een echte kat. Hij reageert op aanrakingen. De robotkat is geschikt voor onder andere mensen met een vergevorderd stadium van dementie. De kat kan onrust verminderen, brengt interactie en gaat eenzaamheid tegen.

# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

## Kosten dagstructuurrobots

### Robot-maatje

Aanschafkosten

±€1.490 per stuk exclusief BTW

Jaarlijkse licentie

€390 exclusief BTW

### Tessa

Aanschafkosten

€275 exclusief BTW per robot

Jaarlijkse kosten Tinybot systeem

€365 exclusief BTW per robot

Beheer & handling kosten

±€100-€150 exclusief BTW per inzet.

De zorgaanbieder kan dit ook zelf verzorgen waardoor kosten lager zijn.

Plug & Play kosten eenmalig (Mifi kastje)

±€80 exclusief BTW per robot.

Bij gebruik van Plug & Play vervallen installatie kosten

Plug & Play kosten maandelijks (data)

€5-€10 exclusief BTW per maand

Installatie kosten

€0-€100 exclusief BTW per inzet

Wanneer geen gebruik wordt gemaakt van Plug & Play

Introductie project (vanaf 6 Tessa's)

€900 exclusief BTW bij afname van ≥6 Tessa's

€1.550 in alle andere gevallen

Pilot project (vanaf 25 Tessa's)

€7.350 exclusief BTW bij afname van ≥25 Tessa's

€8.950 in alle andere gevallen

# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

## Billy-Billy

Aanschafkosten

€495 per stuk exclusief BTW

## **Kosten knuffelrobots**

### Interactieve robohond

Aanschafkosten

±€225 inclusief BTW

### Joy for all

Aanschafkosten

\$99.99 exclusief verzendkosten via Amazon.com  
Tussen de €139 en €174 via Nederlandse websites

### JustoCat

Aanschafkosten

€1.295 exclusief BTW

### Paro robotzeehond

Aanschafkosten

€4.975 per stuk exclusief BTW



# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

## Zorgaanbieders met ervaring dagstructuurrobots

### Robot-maatje

- Amarant Contactpersoon: Rob van Uden
- BrabantZorg Contactpersoon: Christa Vonk
- 's Heeren Loo Contactpersoon: Rick Lukassen
- HVO-Querido Contactpersoon: Mary Nollen
- InteraktContour Contactpersoon: Nina Huijboom
- Ons Tweede Thuis Contactpersoon: Martine Evers
- Regionaal Autisme Centrum Contactpersoon: Bas Kamer

# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

## Tessa

- De Zorggroep Noord- en Midden Limburg  
Contactpersoon: Katja Schütten

- Evean

Contactpersoon: Linda Konijn

- Zorggroep Oude & Nieuw Land

Contactpersoon: Hendrika van Dijk

- Zorgspectrum

Contactpersoon: Margot Gerrits

- InteraktContour

Contactpersoon: Herma Guptra-Schuurman

- Odion

Contactpersoon: Kayleigh Glas

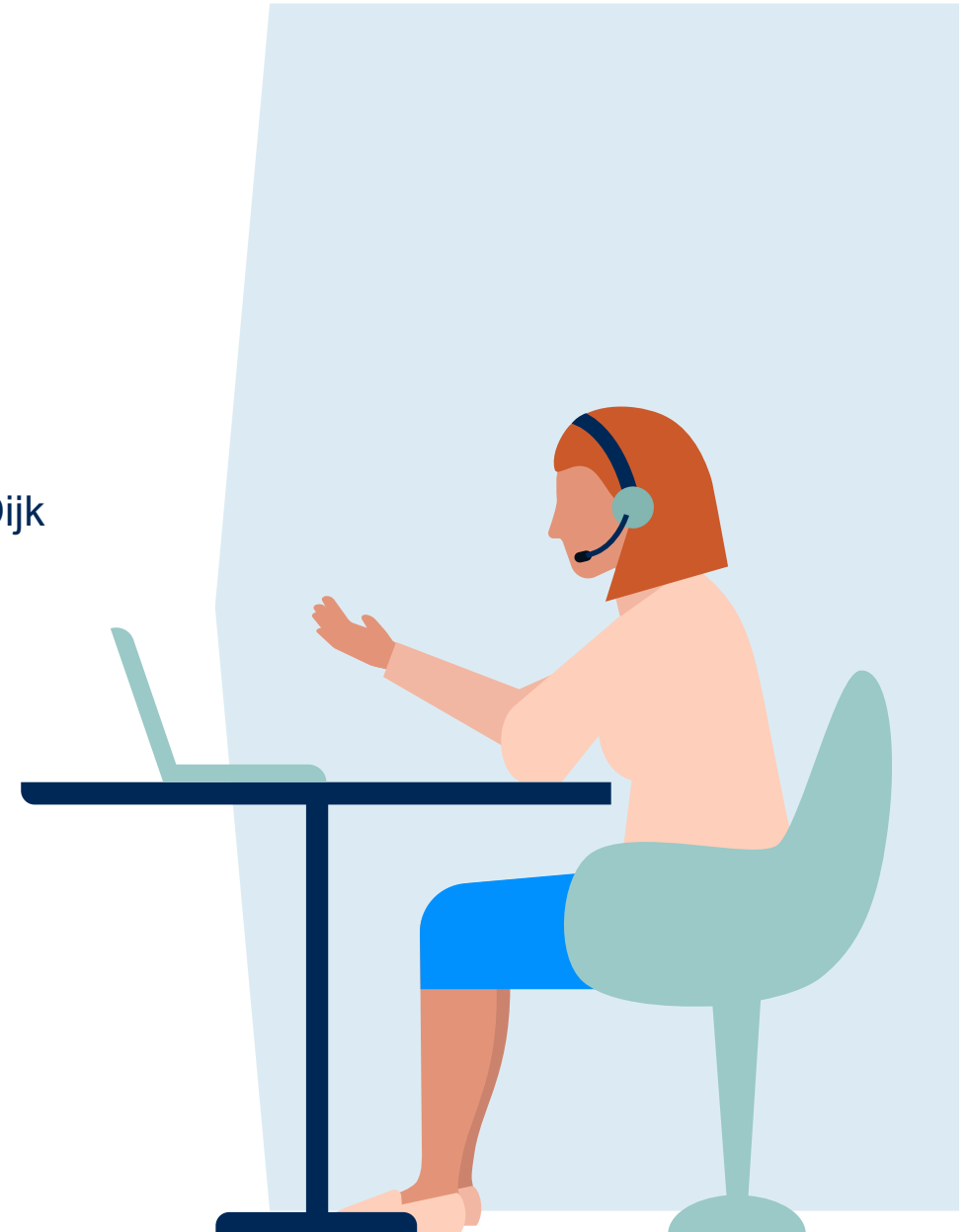
- Kwintes

Contactpersoon: Sonja Brouwer

## Billy-Billy

- Stichting Lyvore

Contactpersoon: Lineke Krantz



# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

## Zorgaanbieders met ervaring knuffelrobots

### Interactieve robothond

- Dit is een consumentenproduct

#### Joy for all

- ZuidOostZorg
- Zorggroep Oude en Nieuwe Land

Contactpersoon: Roelfien Erasmus

Contactpersoon: Hendrika van Dijk

#### JustoCat

- Savant Zorg

Contactpersoon: Richard Deenen

#### Paro

- 's Heeren Loo
- Visio
- Zorggroep Oude & Nieuwe land

Contactpersoon: Else van der Plaats

Contactpersoon: Ingen Kok

Contactpersoon: Hendrika van Dijk



# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid door zorgrobots

## Tips

- Bedenk bij de keuze voor de zorgrobot welke behoeften de klant heeft en wat voor klanten wel/niet kan werken. Het is belangrijk dat iemand een 'klik' heeft met een robot. Geef klanten ook de tijd en mogelijkheid om aan de robot te wennen.
- Neem de inzet van een zorgrobot op in het zorgplan en evalueer of het werkt. Stuur bij of stop als het niet effectief is voor de klant.
- Geef de robots mee aan zorgverleners om eerst zelf thuis uit te proberen. Zo leren ze de robot het beste kennen en kunnen deze daarna zo effectief mogelijk inzetten bij klanten.
- Bedenk vooraf welke kenmerken en randvoorwaarden gelden. Denk hierbij aan het doel, het budget, functionaliteit, aanpasbaarheid, gebruikersconditie, logistieke condities, leveranciers en de 'klik' die een klant heeft met een robot. Voor een uitgebreidere beschrijving van deze kenmerken kunt u kijken op [www.zorgvoorbeter.nl](http://www.zorgvoorbeter.nl). Ook vindt u op deze website een overzicht van [antwoorden op 20 prangende vragen over de inzet van robotica](#).
- Het is belangrijk om vooraf het doel te bepalen en te bedenken welke zorg je wil vervangen of hoe je de klant zelfredzamer wil maken. Zo zet je de oplossing veel gericht in en zie je dat het resultaat veel beter is.
- Maak een medewerker binnen de organisatie ambassadeur van de zorgrobot die anderen binnen de organisatie enthousiast maakt. Ook is het aan te raden om iemand aan te wijzen die verantwoordelijk is voor het beheer en toeziet op juist gebruik van de robot.



# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid met behulp van zorgrobots

- Robots zijn niet het doel maar een antwoord op een praktijkvraag. Deze vragen kun je duidelijk krijgen door de situatie in kaart te brengen met behulp van een [Customer Journey](#). Vul in hoe een dag in het leven van de klant eruit ziet en kijk naar kansen voor het inzetten van robots.
- Let goed op de software die gebruikt wordt. Informatie en tips rondom privacy en het internet kunt u op de site van de [Consumentenbond](#) vinden.
- Er is een behoorlijk verschil tussen aanschafkosten en jaarlijkse kosten van zorgrobots. Ga goed na waarvoor je een zorgrobot inzet. Een duur alternatief is niet altijd beter. Soms is het effect van de goedkope robot bij een klant net zo groot als van de dure.
- Maak een inventarisatie wat een leverancier aanbiedt voor de prijs. Is er bijvoorbeeld met regelmaat (elk kwartaal/halfjaar) een software update beschikbaar en is dit inclusief in de prijs? Bepaal zo de toekomstbestendigheid en de totale kosten van een zorgrobot.
- Dagstructuurrobots zijn voornamelijk bedoeld voor mensen met lichte of beginnende dementie. In een later stadium is het kortetermijngeheugen vaak al dusdanig aangetast dat iemand de herinnering te snel vergeet.
- Zie voor mogelijke effecten van knuffelrobots hoofdstuk 2 'Onderzoek robotdieren in de dementiezorg' uit het boekje '[Knuffelen met nieuwe vrienden](#)' (Loerts e.a., 2014).
- Let op bij klanten die slechthorend zijn, zij kunnen zorgrobots die bijvoorbeeld herinneringen uitspreken niet altijd horen.

# Meer sociale interactie en zelfredzaamheid met behulp van zorgrobots

## Specifieke tips voor de inzet van Tessa

- Zet Tessa in als hulpmiddel en 'interventie' op een specifieke zorgvraag. Maak vooraf een doelstelling en pas de klant selectie daar op aan – er is een inzet wijzer beschikbaar als klant selectie tool.
- Tinybots heeft een overzicht van [praktische tips en tricks](#). Ervaringen van andere zorgaanbieders zijn beschikbaar in een [webinar](#) of lees [hier](#) de ervaring van Eveen.

# Met leefstijlmonitoring op een veilige manier eigen regie behouden en zelfredzaamheid verhogen

## Algemene beschrijving

Leefstijlmonitoring via sensoren geeft in een vroeg stadium waarschuwingen aan zorgprofessionals en/of mantelzorgers op mogelijke crisissituaties en belangrijke veranderingen in het dagelijks leefpatroon. De meeste sensoren leveren ook valdetectie. Er zijn verschillende soorten toepassingen van sensoren, zo kunnen sensoren gedragen worden door een klant via een polsband of clip maar kunnen sensoren ook geplaatst worden in wanden en vloeren of op objecten in de woning.

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Sensoren en leefstijlmonitoring verhogen de veiligheid en zelfredzaamheid van klanten. Zorgprofessionals en mantelzorgers weten met behulp van leefstijlmonitoring wanneer er een situatie voordoet waar zij moeten inspringen en hoeven klanten niet continu in de gaten te houden. Dit verhoogt de eigen regie en het gevoel van veiligheid.



# Met leefstijlmonitoring op een veilige manier eigen regie behouden en zelfredzaamheid verhogen

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Zorgprofessionals en mantelzorgers kunnen door leefstijlmonitoring tijdiger interventies inzetten door een vroege signalering van veranderingen en crisissituaties. Dit is mogelijk doordat slimme sensoren op basis van algoritmes vroegtijdig achteruitgang herkennen. Zorgprofessionals en mantelzorgers kunnen zo beter beoordelen en monitoren of een klant op een veilige manier thuis kan blijven wonen. Ook hoeven ze klanten niet 24/7 zelf in de gaten houden terwijl de veiligheid wel geborgd is. Dit geeft een gevoel van rust voor zowel de zorgprofessional als mantelzorger. Door het verhogen van de veiligheid kunnen klanten langer thuis blijven wonen met een VPT/MPT.

## Fase van ontwikkeling

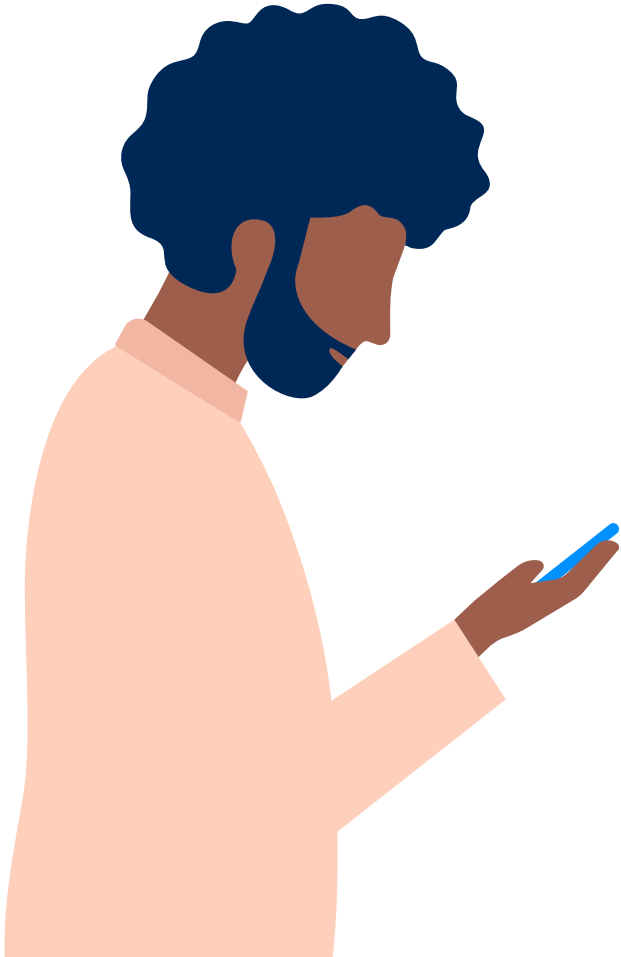
Verschillende zorgaanbieders zetten leefstijlmonitoring al structureel in.

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van cliënten

Uit [onderzoek](#) blijkt dat leefstijlmonitoring een verbetering van de kwaliteit van de zorg geeft, doordat zorgverleners beter op de hoogte zijn van de actuele situatie. Daarnaast zijn minder huisbezoeken nodig en vermindert het de stress van mantelzorgers. Afwijkingen van leefritmes worden 24/7 gemonitord en worden daarom snel gedetecteerd. De klant voelt zich veiliger en behoudt meer eigen regie. De klant hoeft niet fysiek in de gaten worden gehouden door medewerkers.



# Met leefstijlmonitoring op een veilige manier eigen regie behouden en zelfredzaamheid verhogen



## Leveranciers

- Sensara [SensaraCare](#)  
Door middel van de nieuwste sensor- en locatiebepaling technologie genereert Sensara data. Deze data maakt het mogelijk om zowel in de kamer als in het huis inzicht te krijgen in de situatie van de klant zodat persoonlijke zorg optimaal aangeboden kan worden.
- Mobile Care [Vivago Zorghorloge](#)  
Het Vivago zorghorloge is een wearable die 24 uur per dag de beweging van de drager monitort. Hiermee wordt de activiteit en slaap duidelijk in kaart gebracht. Het systeem is zelflerend. Dit zorgt er voor dat het systeem verandering in het ritme sneller opmerkt dan met het oog is waar te nemen. Het horloge geeft een alarm af bij afwijkingen. Daarnaast is het optioneel om het zorghorloge intramuraal tegen dwalen te gebruiken.

Er zijn meerdere leveranciers van sensoren. Degene die we hier noemen zijn in Nederland grootschalig ingezet.

# Met leefstijlmonitoring op een veilige manier eigen regie behouden en zelfredzaamheid verhogen

## Kosten

### SensaraCare

Training medewerkers	2 uur per medewerker
Training key-users	4 uur per key-user
Projectleider zorgaanbieder	8 uur per week gedurende 6 weken, daarna 4 uur per week gedurende 6 weken
Kosten van Sensara hangen af van het aantal kamers en de duur van inzet van 1 systeem.	
Ter indicatie: bij 100 kamers met een contract van 5 jaar ±€50 per maand. Bij 6 maanden en 20 kamers ±€150 per maand	

### Vivago zorghorloge

Aanschafkosten	€330 exclusief BTW per stuk
Uitleg zorgteam	1 uur per zorgprofessional
Training functioneel beheerder	8 uur
Training data analyse	4 uur per data analist
Maandelijkse kosten per client	€28 exclusief BTW

# Met leefstijlmonitoring op een veilige manier eigen regie behouden en zelfredzaamheid verhogen

## Zorgaanbieders met ervaring

### SensaraCare

- Zorgbalans
- Lyvore
- Lelie Zorggroep
- Proteion

Contactpersonen: Marjolein ten Dam (inhoud) en Rob Huijsmans (werkwijze)  
Contactpersoon: Mirjam van Blanken  
Contactpersoon: Jantine Wilschut  
Contactpersoon: Frenk Niesten

### Vivago Zorghorloge

- Lelie Zorggroep
- Vierstroom
- Surplus

Contactpersoon: Jantine Wilschut  
Contactpersonen: Iris van Son, Eric van der Linde en Rene van de Wetering  
Contactpersoon: Vincent Overmeer



# Met leefstijlmonitoring op een veilige manier eigen regie behouden en zelfredzaamheid verhogen

## Tips

- Houd rekening met de wettelijke kaders zoals [Wet Zorg en Dwang](#).
- Sensoren zijn niet goed bruikbaar als twee of meer mensen in één woning wonen.
- De meeste systemen zijn niet in staat om onderscheid te maken tussen (grote) huisdieren en mensen.
- Door sensoren krijgen medewerkers veel meer inzicht in het leefpatroon van een klant dan voorheen. Denk als organisatie na hoe u met de extra informatie omgaat die u door deze oplossing krijgt maar niet persé nodig hebt ten behoeve van het zorgproces.
- Let op de formulering van de uitleg van wat de sensoren doen. Zeg bijvoorbeeld niet dat klanten steeds in de gaten worden gehouden maar dat enkel afwijkende patronen zorgen voor een melding.



# Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie

## Algemene beschrijving

Vallen is de meest voorkomende oorzaak van letsel bij ouderen. [Onderzoek](#) van VeiligheidNL toont aan dat iedere 4 minuten een 65-plusser op de Spoedeisende Hulp opgenomen wordt vanwege een val. De prognose is dat het aantal opnames met 47% stijgt in 2050. Vallen vermindert de zelfredzaamheid en is daarnaast een grote oorzaak van intramurale opnames. Aan de hand van richtlijnen, maatregelen en activiteiten kan voorkomen worden dat een klant valt. Er zijn verschillende valpreventieprogramma's en hulpmiddelen beschikbaar om een val of complicaties na een val bij ouderen te voorkomen. Heupbeschermers kunnen een val niet voorkomen maar zijn wel in staat om ernstige complicaties na een val te voorkomen.

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

De consequenties van een val kunnen groot zijn en ernstige fysieke, mentale en financiële gevolgen hebben. Valpreventie helpt klanten bij het verbeteren van hun mobiliteit. Dit vergroot het gevoel van veiligheid en verbetert de zelfredzaamheid.



# Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Door valpreventie en daarmee het verlagen van het valrisico blijven ouderen mobieler en autonomer. Uit [onderzoek](#) blijkt dat valpreventie kan bijdragen aan het behoud van zelfredzaamheid en meer mobiliteit en participatie. Ook leidt het tot minder valincidenten en daarmee minder letsels en fractures. Daardoor hoeven klanten minder snel opgenomen te worden in een intramurale zorginstelling en kunnen zij langer veilig en zelfstandig in hun eigen woning blijven wonen.

## Fase van ontwikkeling

Verschillende zorgaanbieders zetten één of meerdere vormen van valpreventie in. Daarnaast zet het ministerie van VWS met het Programma Langer Thuis in op de landelijke beschikbaarheid van valpreventie.



# Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Uit [onderzoeksresultaten](#) blijkt dat na het volgen van een valpreventie programma mensen erop vooruit gaan in mobiliteit, minder snel vallen en ook minder angstig zijn om te vallen. Daarnaast ervaren zij een betere gezondheid, verbetert het fysiek functioneren en scoren zij beter op zelfredzaamheid. Klanten ervaren door de inzet van valpreventie een groter gevoel van veiligheid en een betere kwaliteit van leven. Heupbeschermers blijken uit [onderzoek](#) de kans op een heupbreuk tot wel 60% te reduceren. Daarmee voorkomen heupbeschermers (blijvende) ernstige complicaties na een val en hebben daarmee een positief effect op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten. Zorgprofessionals ervaren meer rust als ze weten dat klanten een valpreventie programma hebben gevolgd of een heupbeschermer dragen. Tevens neemt het gevoel van veiligheid toe door een lager valrisico of vervolgschade.

## Leveranciers valpreventieprogramma's

- [In Balans](#)

In Balans is een interventieprogramma gericht op bewustwording van de risicofactoren en het verbeteren van balans, mobiliteit, conditie en meer zelfvertrouwen<sup>1</sup>. Het is een groepsinterventie die bestaat uit 1 voorlichtingsbijeenkomst, 3 cursusbijeenkomsten en een beweegprogramma. Het beweegprogramma bestaat uit 2x per week training gedurende 10 weken. In Balans is erkend door het Centrum Gezond Leven (RIVM/CGL). Uit onderzoek blijkt dat de kans op vallen met 61% vermindert na deelname aan het programma en dat valangst met 37% afneemt<sup>1</sup>.



1: <https://www.veiligheid.nl/valpreventie/interventies/beweegprogrammas/in-balans>  
Zilveren Kruis | Innovaties die Wlz zorg voor klanten in een passende woonomgeving mogelijk maken



# Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie

- Otago

Otago is een valpreventieprogramma dat bestaat uit een serie oefeningen die in moeilijkheidsgraad toenemen. Het zijn beenspolversterkende en evenwichtsoefeningen plus een wandelschema<sup>1</sup>. Het oefenschema is op de klant afgestemd en is geschikt voor de meer kwetsbare ouderen. Het programma duurt 12 maanden en bestaat uit een thuisoefenprogramma, huisbezoeken (6 keer per jaar) en telefonische monitoring (11 keer per jaar). Daarnaast wordt het ook als groepsinterventie aangeboden. De groepsinterventie bestaat uit 2x per week training gedurende 12 weken. Otago is door het Centrum Gezond Leven (RIVM/CGL) erkend als effectief valinterventieprogramma.

- TOM

Project TOM (Thuis Onbezorgd Mobiel) is een integraal preventieprogramma dat bijdraagt aan het verminderen van het valrisico van ouderen. Het programma bestaat uit een combinatie van een erkend interventieprogramma (In Balans), voedingsprogramma en sociale ondersteuning. Ouderen dragen gedurende het programma een bewegingsmonitor, waarmee hun bewegingen gemonitord worden en waar zij vervolgens terugkoppeling op krijgen. De interventie duurt ongeveer vier maanden.

# Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie

## Leveranciers heupbeschermers

- Safehip

De heupbeschermer van SafeHip is een comfortabele, vrijwel onzichtbare onderbroek met heupbescherminskussens aan beide kanten. Hij is gemaakt van 100% textiel, waardoor de huid kan ademen en voelt zacht aan. De heupbeschermer heeft een hoefijzervorm, waardoor de kracht van een val wordt weggeleid van het heupgewricht.

- [WOLK heupairbag](#)

De WOLK heupairbag draagt een klant als riem en bevat sensoren die 500x per seconde iedere beweging monitoren en direct een val herkennen. Zodra een klant valt blaast de airbag zich rond de heup op voordat de grond geraakt wordt. Dit zorgt ervoor dat de val zacht is. Na een val ontvangt een mantelzorger of contactpersoon een automatisch sms-bericht met daarin een vermelding van de locatie van de klant. Klanten die de Wolk dragen kunnen ook zelf alarm slaan. Na een val kan het gebruikte patroon uit de WOLK vervangen worden en biedt deze weer volledige bescherming tegen een nieuwe val. Het Leids Universitair Medisch Centrum doet een pilot studie naar de effectiviteit van WOLK. De voorlopige conclusie uit dit [onderzoek](#) is dat de Wolk leidt tot een reductie van heupfracturen van 50%.

- [WonderHip](#)

De heupbeschermer WonderHip is een speciale onderbroek met twee heupbeschermers (kussens) erin. De WonderHip is schokabsorberend en absorbeert en verspreidt de druk op de heupen tijdens een val, waardoor de krachten van een val worden opgevangen door het beschermingskussen. Ze zijn laag in gewicht en geven volledige bewegingsvrijheid.



# Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie

## Kosten valpreventieprogramma's

### In Balans

Advisering, coaching en monitoring door VeiligheidNL	€1.500
3-daagse scholing	€585 exclusief BTW per deelnemer
Trainingsduur	39 uur à €68 per uur exclusief BTW

### Otago

De kosten van Otago zijn afhankelijk van o.a. de groepsgrootte, de kosten van de locatie en docenten.

### TOM

Implementatiepakket	€10.500
---------------------	---------

Dit pakket bestaat uit een implementatie toolkit met een kant en klaar stappenplan. De implementatie toolkit betreft alle benodigde formats en communicatiematerialen. Ook is er begeleiding door een TOM-adviseur (14 dagdelen), een dagdeel basistraining TOM voor TOM-maatjes en een lokale projectleider beschikbaar. Er is een uitleg over TOM, de achtergrond van de verschillende onderdelen en de rol van de TOM-maatjes en projectleider.

## Kosten heupbeschermers

### SafeHip

Aanschafkosten	€59,00 per stuk inclusief BTW
----------------	-------------------------------

# Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie

## WOLK Heupairbag – optie 1: aanschaffen

Aanschafkosten (inclusief 1 extra patroon en oplader)

Patronen (respectievelijk 1 st., 5 st. en 10 st.)

Wolk Sleeve (stoffen hoes)

Valalarm in de Wolk

€649 per stuk inclusief BTW

€75 (1), €175 (5) en €250 (10) stuks inclusief BTW

€99 inclusief BTW

€14,95 per maand inclusief BTW

## WOLK Heupairbag – optie 2: maandelijks huren

Wolk all-in heupbescherming

Eén heupairbag per beschermde cliënt, inclusief reserve heupairbags voor 24 uren bescherming. Onbeperkt gebruik van patronen.

Inclusief dashboard met notificaties.

€80 per klant per maand inclusief BTW

## WonderHip

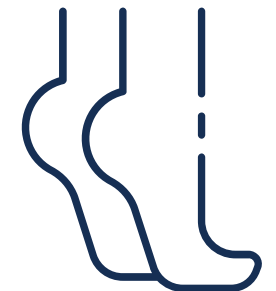
Aanschafkosten

€54,99 per stuk inclusief BTW

## Zorgaanbieders met ervaring

### InBalans en Otago

Een overzicht met alle aanbieders van InBalans en Otago is beschikbaar op de [website](#).



# Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie

## TOM

- TOM Rotterdam: meer informatie via de [website](#) en het [filmpje](#).

## SafeHip

- Dit is een consumentenproduct

## WOLK Heupairbag

- KwadrantGroep
- Zorggroep Sint Maarten
- Zorggroep Noorderboog
- Noorderbreedte
- Meriant

Contactpersoon: Annemarie Merkies

Contactpersoon: Jolanda Lolkema

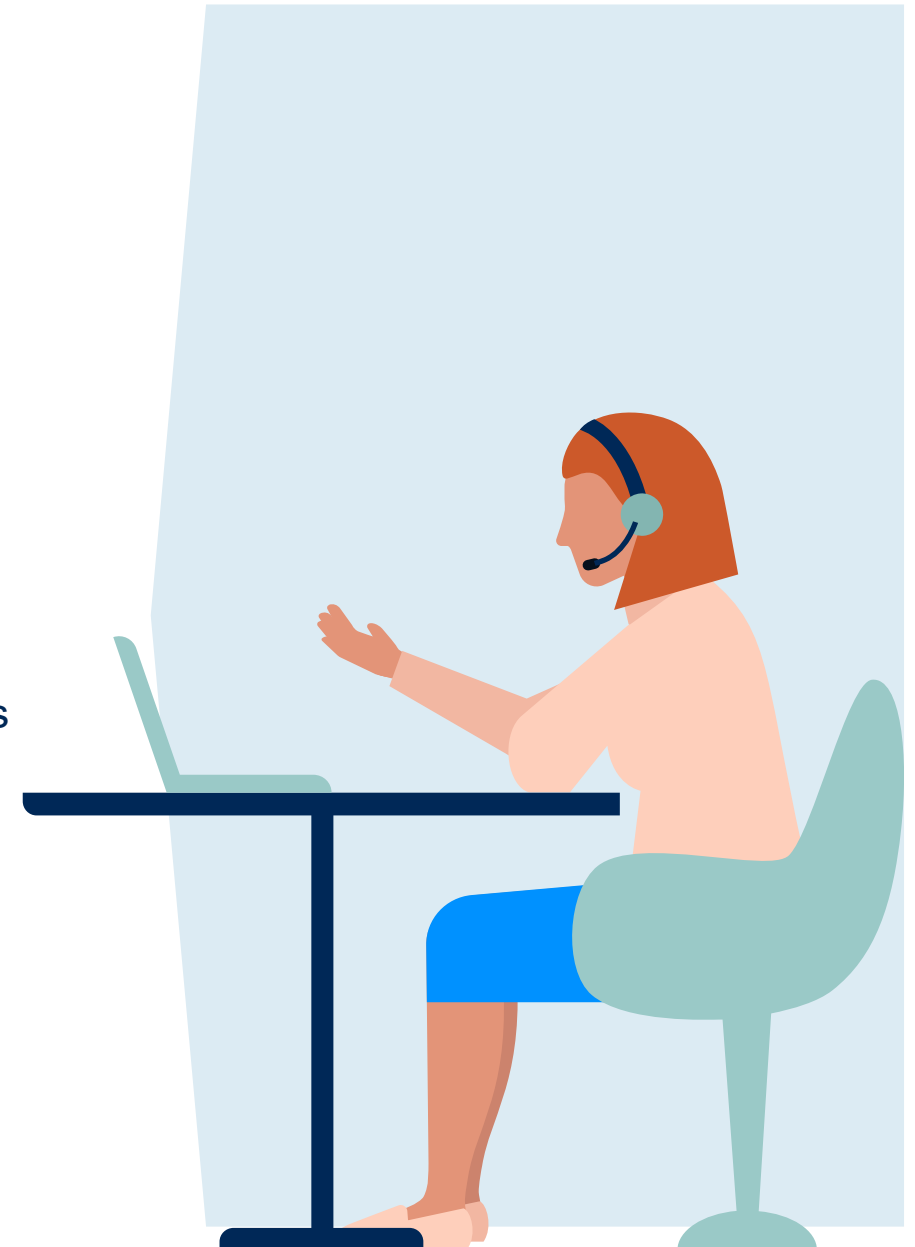
Contactpersoon: Helma van der Aa

Contactpersoon: Jan de Haan

Contactpersoon: Joanneke Holtrup

## WonderHip

- Dit is een consumentenproduct



# Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie

## Tips valpreventieprogramma

- Valpreventie is het meest effectief wanneer het zich richt op meerdere gebieden. Combineer daarom een beweegprogramma met medicatiebewaking, aanpassingen in de woning en/of verbetering van het zicht en/of aanvulling met vitaminen<sup>1</sup>.
- Om een valpreventieprogramma te laten slagen is het van belang dat deze wordt uitgevoerd door een multidisciplinair team van medewerkers die elkaar weten te vinden. Het is hierbij belangrijk dat zij inhoudelijk bekwaam zijn, planmatig werken en op de juiste manier PR en communicatie inzetten. Om ervoor te zorgen dat een valpreventieprogramma effect heeft dienen klanten actief begeleid te worden<sup>1</sup>.
- Gebruik bij het maken van een businesscase voor valpreventie de [Rekenhulp Valpreventie](#) van VeiligheidNL. Hiermee krijgt u gemakkelijk inzicht in de kosten en baten van valpreventie. Ook kan VeiligheidNL een analyse op maat maken voor uw organisatie, om zo te helpen bij het gesprek over organisatie en financiering van valpreventie.

## Tips heupbeschermers

- Het is van belang om klanten goed te informeren over het belang van het dragen van een heupbeschermer. Heupbeschermers zijn alleen effectief als zij gedurende de hele dag- en nacht gedragen worden.
- De Nza heeft een [informatiekaart](#) gepubliceerd over de inzet van heupairbags. In dit praktijkvoorbeeld leggen zij de meerwaarde uit van de heupairbags en hoe deze bekostigd kan worden.

# Meer veiligheid en zelfstandigheid in huis door valpreventie

## Specifieke tips voor de inzet van WOLK

- De meest gebruikte heupairbag is momenteel WOLK. We delen daarom enkele specifieke tips om WOLK in te zetten.
- Wijs ambassadeurs aan die met een goede uitleg en sprekende voorbeelden informatie doorspelen aan collega's.
- Betrek de zorg bij het opstellen van het praktijkplan, zij gaan ermee werken. Betrek medewerkers van alle disciplines vanaf het begin. Zo zorg je ervoor dat je Wolk bij de juiste cliënten inzet.
- Bepaal vooraf wanneer de inzet van de Wolk heupairbag een succes is en stel samen concrete doelstellingen op.
- Kijk bij de evaluatie naar alle aspecten ten gevolge van het inzetten van de Wolk. Dit kunnen zowel kosten als baten zijn voor verschillende betrokkenen (klanten, familie, zorgmedewerkers, organisatie).
- Maak de voordelen van de inzet van Wolk vooraf inzichtelijk:
- Betrek familie/mantelzorg van de klant bij het proces. Benadruk het doel en wat de inzet van Wolk op kan leveren.
- Meer tips en informatie is via [Vilans](#) beschikbaar.

### Mantelzorger/familie

- Minder zorg om heupfractuur
- Dierbare langere tijd in goede gezondheid





# Zelfstandig ogen druppelen met de druppelbril

## Algemene beschrijving

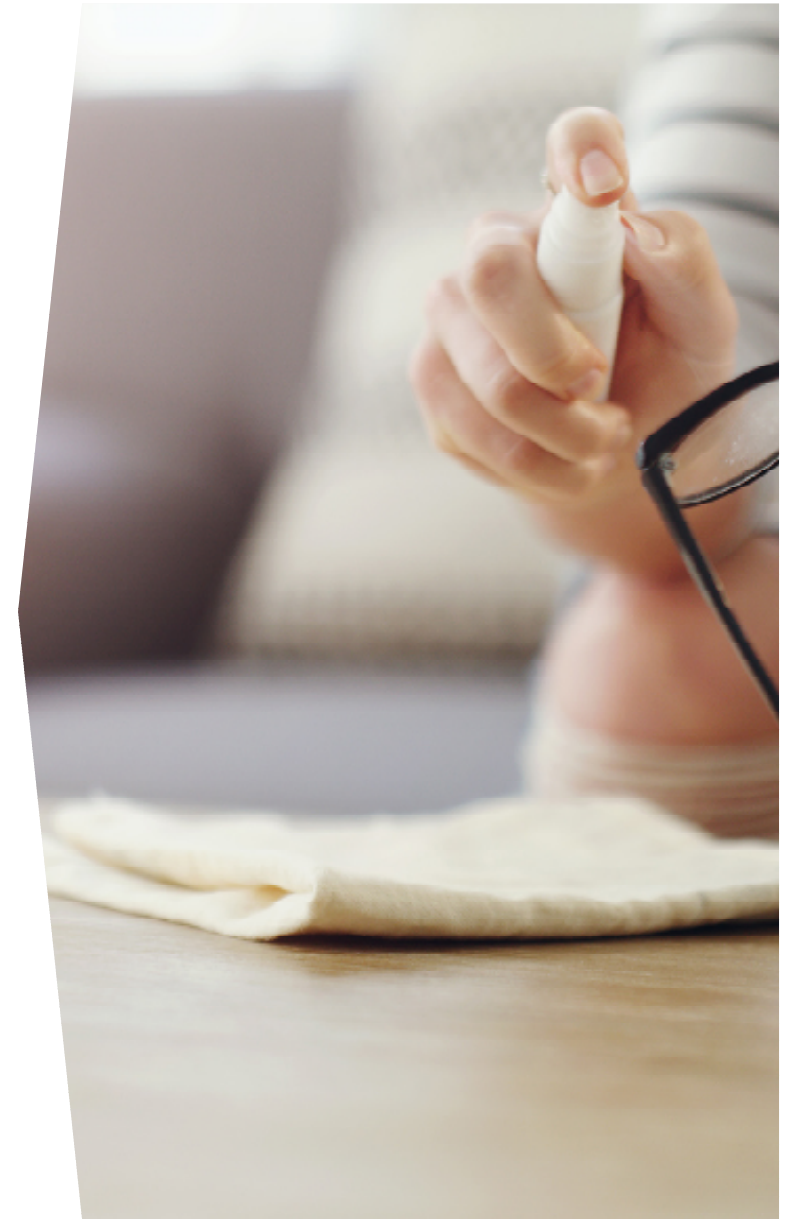
De handige gaatjes in de druppelbril helpen de klant om op de juiste plek hun ogen te druppelen. Daardoor is hulp van een medewerker niet meer nodig. De druppelbril is zo ontworpen dat bijna alle gangbare maten flesjes en pompjes in de bril passen en stevig vastzitten.

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

De druppelbril verhoogt de zelfredzaamheid van klanten. Ze kunnen zelfstandig hun ogen druppelen en hoeven daarvoor geen beroep meer te doen op medewerkers.

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Met de druppelbril hoeven medewerkers minder vaak bij de klant langs te gaan om de ogen te druppelen. Daardoor is het mogelijk om VPT of MPT zorg efficiënter in te zetten. Er blijft meer tijd over voor andere zorg of ondersteuning. Doordat klanten zelfstandiger zijn kunnen zij langer thuis blijven wonen.



# Zelfstandig ogen druppelen met de druppelbril

## Fase van ontwikkeling

De druppelbril is een innovatie die bij verschillende zorgaanbieders in gebruik is en geldt als de nieuwe werkwijze.

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

De druppelbril heeft een positief effect op de kwaliteit van leven van klanten. Zij kunnen nu zelfstandig de ogen druppelen wanneer het hen uit komt, zonder afhankelijk te zijn van zorg. Omdat hun zelfstandigheid toeneemt, neemt ook de kwaliteit van leven toe. Voor zorgprofessionals betekent het dat zij alleen voor echt noodzakelijke zorg hoeven langs te komen.

## Leveranciers

De druppelbril is ontworpen door twee senioren met oogklachten. Zij bieden via hun eigen website de druppelbril aan:

- [Druppelzorg](#)

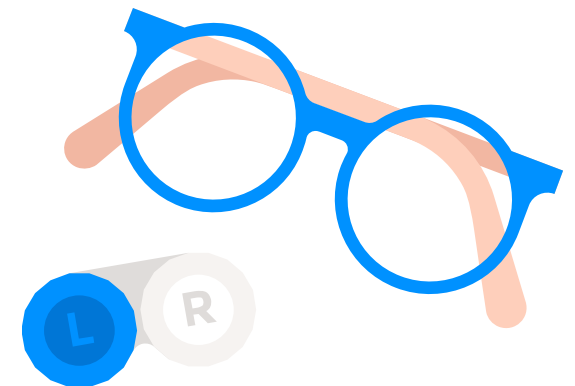
Daarnaast is de druppelbril ook via verschillende fysieke winkels en webshops verkrijgbaar.

### Kosten

Aanschafkosten

€13,50 per stuk inclusief BTW

Coördinatie van ingebruikname in de organisatie (projectbegeleiding) ±24 uur in totaal.



# Zelfstandig ogen druppelen met de druppelbril

## Zorgaanbieders met ervaring

- TWB Contactpersoon: Jacqueline van Ginkel
- Icare Contactpersoon: Sietske Ras
- Driezorg Contactpersoon: Willy Hoek
- Amaris Contactpersoon: Merlijne Sonneveld
- Vivium Contactpersoon: Wieneke Snel
- ZuidOostZorg Contactpersoon: Roelfien Erasmus
- Lelie Zorggroep Contactpersoon: Jantine Wilschut
- KwadrantGroep Contactpersoon: Anneke Kiewiet



# Zelfstandig ogen druppelen met de druppelbril

## Tips

- Help de klant de eerste keren bij het gebruik. Klanten raken er zo vertrouwd mee en kunnen er beter gebruik van maken
- Maak afspraken met het ziekenhuis over uitgifte van de druppelbril na een cataract operatie. Zo voorkomt u de inzet van medewerkers



# Op nieuwe of andere wijze duurzame inzet mantelzorgers en vrijwilligers verbeteren

1. [Met de inzet van woonstudenten een nieuwe vorm van mantelzorg realiseren](#) 59
2. [Altijd een vrijwilliger of mantelzorgster in de buurt met Tiny Houses](#) 63
3. [Zorg op afstand en ontspanning door de inzet van beeldzorg](#) 69
4. [Mantelzorgers ontlasten met logeerszorg](#) 81





# Op nieuwe of andere wijze duurzame inzet mantelzorgers en vrijwilligers verbeteren

Door het bieden van extra ondersteuning raken mantelzorgers minder overbelast en zijn zij langer in staat om voor hun naasten te zorgen. Hierdoor hebben klanten de mogelijkheid om langer zelfstandig te blijven wonen.



# Met de inzet van woonstudenten een nieuwe vorm van mantelzorg realiseren

## Algemene beschrijving

Studenten wonen te midden van ouderen in een verzorgingshuis of wonen bij een oudere in huis die nog zelfstandig woont. Woonstudenten krijgen een woonruimte aangeboden en hoeven geen huur te betalen. In ruil daarvoor verrichten zij vrijwilligerswerk. De woonstudenten ondersteunen ouderen in alledaagse klusjes en hebben dagelijks contact met de bewoners. Inwonende studenten voelen zich op deze manier nuttig en leveren een bijdrage aan de participatiesamenleving.

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Studenten en ouderen leven naast elkaar en brengen tijd met elkaar door. Door het persoonlijke contact zijn de studenten op de hoogte van de situatie en het welzijn van klanten en hebben daardoor een rol bij het vroegtijdig signaleren van problemen. Het bieden van ondersteuning bij activiteiten door de studenten zorgt ervoor dat de druk op mantelzorgers afneemt doordat zij bepaalde taken van mantelzorgers uit handen nemen. Dit heeft als effect dat de duurzame inzetbaarheid van mantelzorgers verbetert.



# Met de inzet van woonstudenten een nieuwe vorm van mantelzorg realiseren

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Bij veel ouderen wordt het netwerk kleiner en is er niet altijd een mantelzorger beschikbaar die bij kan springen indien nodig. De komst van een student in huis brengt gezelligheid met zich mee en creëert een gevoel van veiligheid. De student is in de buurt wanneer er iets mis dreigt te gaan. Ouderen kunnen hierdoor langer veilig thuis blijven wonen met een VPT/MPT en een verhuizing naar een intramurale instelling uitstellen. Het geeft zorgprofessionals rust dat er ondersteuning bij de klant thuis is indien nodig en dat er sociale controle is. Daarnaast kunnen woonstudenten de inzet van zorgprofessionals verlichten.

## Fase van ontwikkeling

Het woonstudent-concept is in 2012 bedacht door Humanitas Deventer en is al een aantal jaren succesvol. Inmiddels is het concept ook extramuraal via Connect Generations mogelijk. Woonstudenten worden via Connect Generations op verschillende plekken in Nederland in gezet, zoals Amsterdam, Rotterdam, Groningen, Nijmegen, Haarlem en Zeist.



# Met de inzet van woonstudenten een nieuwe vorm van mantelzorg realiseren

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Ouderen hebben door de woonstudenten meer sociaal contact. De woonstudenten ondernemen activiteiten met de bewoners, tonen persoonlijke interesse en maken een praatje gedurende de dag. Dit draagt bij aan zowel het fysieke als mentale welzijn van ouderen en leidt tot minder eenzaamheid. De ervaren kwaliteit van leven gaat hierdoor omhoog.

## Zorgaanbieders met ervaring

- [Humanitas Deventer](#)  
Humanitas Deventer is een zelfstandig wooncentrum voor ouderen met een behoefte aan ondersteuning op het gebied van wonen, welzijn en zorg. In het wooncentrum wonen studenten tussen ouderen in. De woonstudenten besteden minimaal 30 uur per maand aan het zijn van een 'goede buur' en het verlenen van mantelzorg. In ruil hiervoor betalen de studenten geen huur voor de kamer waar zij in wonen.  
Contactpersoon: Gea Sijpkas





# Met de inzet van woonstudenten een nieuwe vorm van mantelzorg realiseren

- [Connect Generations](#)

Connect Generations is een platform die gemotiveerde studenten die op zoek zijn naar een woonruimte koppelt aan ouderen door heel Nederland. Dit kan zowel intramuraal als extramuraal. Studenten betalen geen huur voor de woonruimte en in ruil daarvoor helpen zij ouderen met kleine klusjes en ondernemen ze activiteiten samen. Zowel de bewoner als de student krijgt gedurende de hele periode dat een student inwoont begeleiding vanuit Connect Generations.

Contactpersoon: Gitta Klopper



# Altijd een vrijwilliger in de buurt met Tiny Houses

## Algemene beschrijving

Tiny Houses zijn kleine huisjes in de buurt van een intramurale voorziening. Maar kunnen natuurlijk ook dichtbij thuiswonende klanten met VPT/MPT staan, bijvoorbeeld in een gespikkelde woonvorm. Door de Tiny Houses wonen vrijwilligers heel dicht in de buurt en kunnen er gemeenschappen van bewoners en vrijwilligers ontstaan. De Tiny Houses bieden een compleet huis van 39 m<sup>2</sup> met een efficiënte indeling, luxe uitstraling en minimaal onderhoud, geschikt voor een 1-persoonshuishouden. Deze innovatie is zowel voor GZ, GGZ als V&V zorgaanbieders interessant.

Butterfly Effect pacht grond van de zorgaanbieder waarop ze de Tiny Houses plaatsen. De huisjes staan gemiddeld 15 jaar op de betreffende zorglocatie. Bewoners van een Tiny House huren het huisje van Butterfly Effect en betalen maandelijks een sociale huur, waar ze eventueel huurtoeslag kunnen krijgen. Ze sluiten met Butterfly Effect een huurovereenkomst en met de zorgaanbieder een vrijwilligersovereenkomst. In deze vrijwilligersovereenkomst is opgenomen dat ze minimaal 2 dagdelen in de week beschikbaar zijn voor vrijwilligerswerk.





# Altijd een vrijwilliger in de buurt met Tiny Houses

Onderdeel van de huurovereenkomst is het opvolgen van de vrijwilligersovereenkomst met de zorgaanbieder (contrabedding). In de praktijk ziet Butterfly Effect dat de bewoners zeer gecommitteerd zijn en vaak veel meer vrijwilligerstaken verrichten als onderdeel van het wonen in een gemeenschap. Uit het hoge aantal aanmeldingen blijkt dat de behoefte om als vrijwilliger onderdeel te zijn van een gemeenschap erg groot is.

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Tiny Houses dragen bij aan het duurzaam inzetten van vrijwilligers. Doordat ze dichtbij klanten wonen is de reistijd nihil en neemt de betrokkenheid toe. Tegelijkertijd heeft de vrijwilliger de beschikking over een eigen woning waardoor het mogelijk is om wanneer daar behoefte aan is zichzelf terug te trekken. Dat maakt de balans om vrijwilliger te zijn beter en duurzaam richting de toekomst. De betrokkenheid van vrijwilligers ontlast tevens mantelzorgers van klanten.



# Altijd een vrijwilliger in de buurt met Tiny Houses

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Met een vrijwilliger in de buurt is het mogelijk om langer in de eigen woning te blijven wonen. Daardoor kunnen klanten gebruik maken van VPT/MPT in plaats van verhuizen naar een volledig intramurale woning. Dat is voor de klant fijn die in de eigen omgeving kan blijven wonen. Ook zorgprofessionals ervaren de voordelen omdat klanten beter in hun vel zitten door het sociale contact en vrijwilligers lichte zorgtaken kunnen overnemen waardoor zij ontlast worden.

## Fase van ontwikkeling

De provincie Brabant heeft geld beschikbaar gesteld voor het plaatsen van 100 Tiny Houses in de provincie naar aanleiding van positieve ervaringen bij Cello. De provincie verwacht de komende jaren nog veel meer Tiny Houses te financieren. Ook in Deurne komen Tiny Houses (ORO). Laverhof, Amarant en GGZ Oost-Brabant hebben ook interesse getoond.

De Tiny Houses zijn ook te huur voor familieleden en zorgverleners. Tot op heden is vooral ervaring met verhuur aan vrijwilligers.



# Altijd een vrijwilliger in de buurt met Tiny Houses

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Doordat vrijwilligers zo dichtbij de klant wonen gaat de ervaren kwaliteit van leven omhoog. Ook een mantelzorger kan dichterbij de klant gaan wonen. Voordeel is dat zij niet samen hoeven te wonen om laagdrempelig de benodigde ondersteuning te ontvangen. Het is tevens een manier voor klanten in de GZ om de stap te maken naar zelfstandig wonen. Veel jongeren blijven ongewild lang bij ouders blijven door het tekort aan woningen. Tiny Houses hebben daarmee een positief effect op de ervaren kwaliteit van leven van klanten. Het gaat ook veel verder dan het bieden van de benodigde ondersteuning in de vorm van hand- en spandiensten. Het gaat vooral ook om het samen wandelen of een kop koffie drinken. Daarnaast ervaren medewerkers ook dat deze woonvorm hen ontlast. Doordat vrijwilligers kleine taken overnemen en tijd besteden met klanten in de vorm van bijvoorbeeld een wandeling zitten klanten beter in hun vel wat de zorgverlening ten goede komt.

## Leverancier

- [Butterfly Effect](#)

Het concept van Tiny Houses is ontwikkeld door Butterfly Effect. Butterfly Effect gelooft in de waarde van natuurlijke verbindingen tussen mensen mét en zonder zorgvraag. Door huisjes te verhuren aan vrijwilligers, familieleden en zorgverleners bouwen ze aan zorgzame gemeenschappen voor jong en oud. Butterfly Effect zorgt voor een goede match op basis van talent en interesse én beheren de huisjes, zodat zorgaanbieders zich kunnen richten op hun kerntaak: het leveren van de best mogelijke zorg.

# Altijd een vrijwilliger in de buurt met Tiny Houses

## Zorgaanbieders met ervaring

- Cello  
De eerste Tiny Houses in Nederland zijn bij Cello in Rosmalen  
Meer informatie via het nieuwsartikel [“100-mini huisjes voor vrijwilligers bij zorginstellingen: ‘Om bewoners mooie momenten te bezorgen’”](#)  
Contactpersoon: Lonneke de Laat
- Prisma  
In september 2021 worden op het terrein van Landpark Assisië van Prisma de eerste Tiny Houses geplaatst. Op dit terrein levert Prisma al meer dan 110 jaar zorg aan mensen met een beperking. Prisma biedt intramurale zorg en beschikt tevens over modulaire bouw. Dit zijn individuele woningen voor mensen met een bijzondere woonvraag in een VPT/MPT constructie.  
Contactpersoon: [Robin Krijgsman](#)



# Altijd een vrijwilliger in de buurt met Tiny Houses

## Tips

- Zorgverleners moeten vrijwilligers de ruimte geven om hun vrijwilligerstaken uit te voeren. Als zorgaanbieder moet je daar aan toe zijn en je echt openstellen dat je vrijwilligers op deze wijze betreft in het dagelijks leven van klanten. Dat betekent dat vrijwilligers niet overal toestemming voor moeten vragen. Dat doet niets af aan de verantwoordelijkheid die je als zorgaanbieder hebt voor je klanten, deze geef je immers niet af aan vrijwilligers. Het is een dynamiek die er in het dagelijks leven bijkomt. Als zorgaanbieder heb je niet meer 100% de regie. De klant daarentegen wel, het is de volgende stap in de emancipatie van de bewoner die zelf gaat over zijn tijdsindeling en de activiteiten.
- Als zorgaanbieder heb je de neiging om de volledige regie te pakken. Dit kan de eigen regie van de klant belemmeren. Volledige controleerbare verantwoordelijkheid is bij een vrijwilliger niet mogelijk. Het is belangrijk om hier rekening mee te houden.
- Regulier wonen op grote instellingsterreinen is in de regel niet toegestaan. Er is namelijk sprake van een maatschappelijke bestemming. Het plaatsen van een Tiny House is dan in strijd met het bestemmingsplan. Dat betekent dat er een ruimtelijke ordening vergunning afgegeven moet worden. Dit kost tijd. Rijk, provincie en gemeente hebben samengewerkt om tot een oplossing te komen zodat de komende 15 jaar Tiny Houses op het terrein van Prisma mogen staan.
- Vrijwilligers zijn een aanvulling op de professionele zorg en de inzet van mantelzorgers. Zij ontlasten professionals en mantelzorger maar nemen geen professionele zorgtaken over.
- Kijk goed naar jouw focus als zorgaanbieder en beslis wat tot je corebusiness hoort en daarbuiten valt. Betrek vervolgens partners bij de vraagstukken die buiten je corebusiness liggen. Kijk vervolgens of deze partners op kernwaarden en ambitie aansluiten bij de missie van jou als zorgaanbieder.



# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

## Algemene beschrijving

Beeldzorg is een vorm van zorg op afstand waarbij de klant via beeldbellen in direct contact staat met een medewerker, mantelzorger, vrienden of familie. Klanten en medewerkers kunnen met elkaar beeldbellen via het beeldscherm van een tablet, smartphone of laptop. Beeldzorg maakt het voor medewerkers mogelijk om zorg, ondersteuning en begeleiding op afstand te leveren. Denk hierbij aan het herinneren en meekijken bij drink- en eetmomenten, het controleren van wonden of het aantrekken van steunkousen.

Daarnaast kunnen mantelzorgers door beeldzorg makkelijk in contact blijven met hun naasten, wat het mogelijk maakt om hen op afstand te monitoren en aan te sturen. Zo kunnen mantelzorgers hun naasten op afstand aan medicatie herinneren en meekijken bij medicatie inname of kunnen mensen beeldbellen als zij in paniek zijn. Behalve het ondersteunen bij zorg- en ondersteuningstaken bevordert beeldbellen ook het sociale contact tussen naasten en hun mantelzorgers. Een naaste kan bijvoorbeeld virtueel samen eten met de mantelzorger, een spelletje spelen of gewoon even een praatje maken.





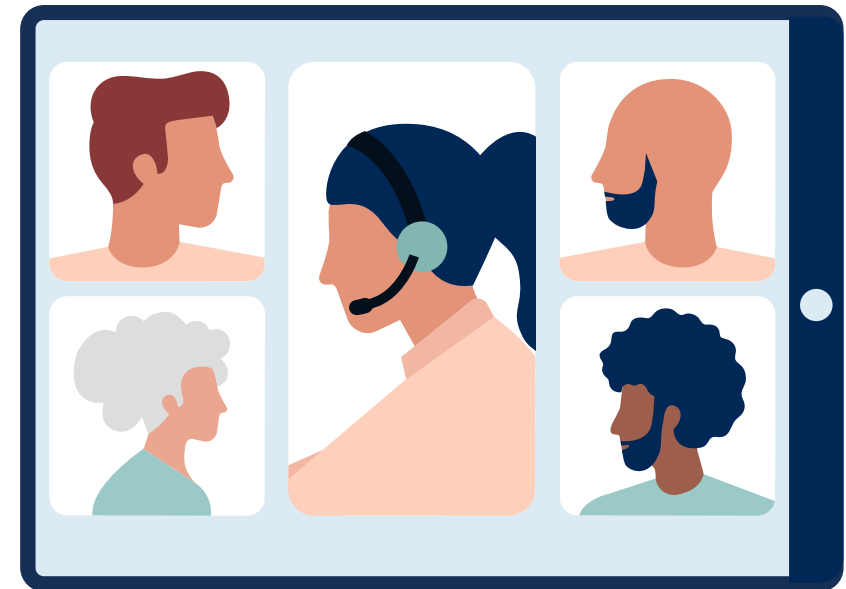
# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Beeldzorg maakt het mogelijk om zorg op afstand te verlenen, waardoor mantelzorgers niet fysiek in dezelfde ruimte aanwezig hoeven te zijn. Mantelzorgers hoeven minder frequent langs te gaan en kunnen door beeldbellen tijdens korte momentjes kijken hoe het met hun naaste gaat. Dit zorgt voor een gerust gevoel bij zowel de klant als de mantelzorger. Ook bespaart dit hen lange(re) bezoeken aan de klant en daarmee ook reistijd. Mantelzorgers kunnen zo hun mantelzorg activiteiten beter combineren met eigen activiteiten en raken minder snel overbelast. Voor zorgprofessionals betekent het ook dat ze contact kunnen opnemen zonder langs te hoeven gaan. Bijvoorbeeld voor een controle momentje voor het naar bed gaan. Beeldzorg kan daarmee zowel zorgverleners als mantelzorgers ontlasten.

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning stimuleren

Beeldzorg is een manier om klanten op afstand te monitoren. Er kan op een laagdrempelige manier gekeken worden of alles goed gaat met de klant, waardoor er een veiligere woonsituatie ontstaat. Ook zijn klanten minder afhankelijk van medewerkers en mantelzorgers die langskomen en kunnen zij op elk moment van de dag contact opnemen indien daar behoefte aan is. Dit maakt klanten zelfstandiger en zelfverzekerder. Het is hierdoor mogelijk om klanten langer zelfstandig met een VPT/MPT in hun eigen huis te laten wonen.



# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

## Fase van ontwikkeling

Beeldzorg is al enkele jaren beschikbaar. Verschillende zorgaanbieders maken succesvol gebruik van beeldzorg als onderdeel van hun standaard werkwijze.

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Beeldzorg verbindt klanten met hun dierbaren en medewerkers. Een klant kan via beeld vertellen hoe het gaat en om hulp vragen indien nodig. Dit geeft hen meer regie over hun zorgproces en vergroot het zelfmanagement. Daarnaast draagt het contact met mantelzorgers, familie en vrienden dat beeldbellen mogelijk maakt bij aan het leefplezier van klanten en kan het een gevoel van eenzaamheid tegen gaan. Dit zorgt ervoor dat de ervaren kwaliteit van leven omhoog gaat.

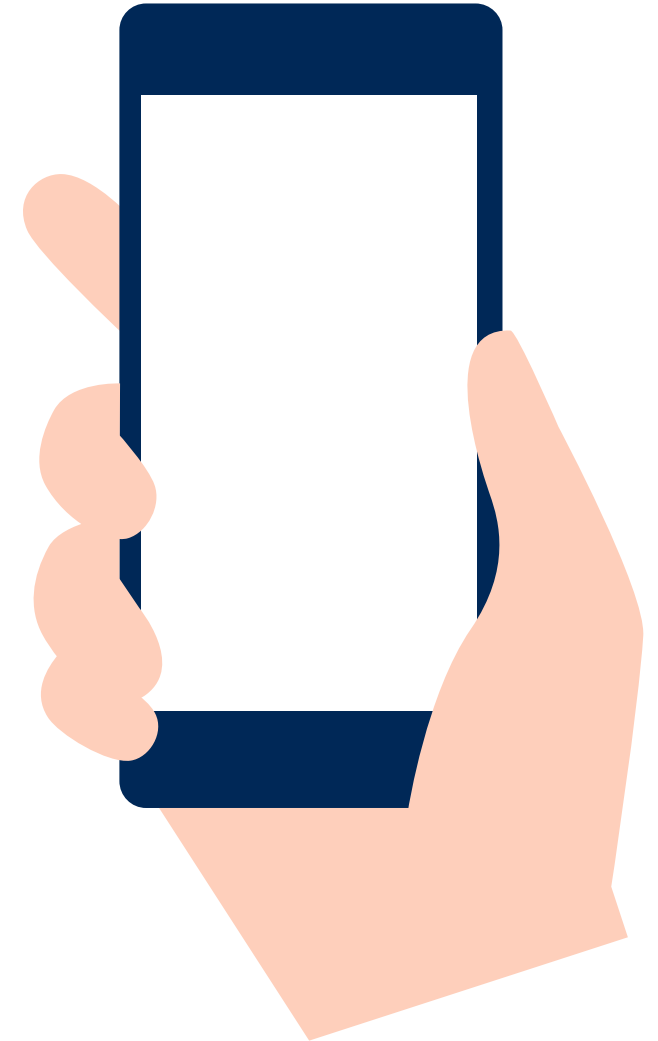
## Leveranciers

- [Boomerweb](#) [Beeld Zorg App](#)  
De Beeld Zorg App is een app waarmee je zorg op afstand kunt leveren. De app heeft een multicall-functie waarmee familieleden en collega's gemakkelijk aan een beeldgesprek deel kunnen nemen.



# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

- Caresharing      cBoards  
In cBoards werken zorgprofessionals, informele zorgverleners en klanten samen in een zogenaamd board. Een board is een themagericht multidisciplinair patiëntendossier. Alleen relevante medische gegevens zijn voor iedereen inzichtelijk en alleen relevante personen en teams zijn betrokken bij het board. Contextuele netwerkzorg maakt samenwerkingen overzichtelijk en efficiënt. Beeldbellen is als onderdeel van het board. Zowel 1 op 1 tussen medewerker en patiënt als multidisciplinair tussen meerdere zorgverleners (van meerdere zorgaanbieders). cBoards beschikt tevens over telemonitoring voor enkele ziektebeelden.
- Compaan      Compaan Beeldzorg-app  
Compaan levert een veilig en makkelijk platform waarop zorgverleners zorg op afstand kunnen verlenen. Klanten gebruiken een Compaan tablet die makkelijk is in gebruik en waarmee zij direct kunnen beeldbellen. Ook is het mogelijk om via het Compaan Portaal, de online familie-omgeving, in contact te blijven met familie en vrienden.



# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

- [FocusCura](#)      [cContact](#)  
cContact is een app waarmee de klant via een smartphone of tablet makkelijk persoonlijk videocontact kan maken met een zorgverlener of mantelzorger. cContact is makkelijk in gebruik. Via een klik op de knop maakt de klant contact met een zorgverlener. De app beheert het hele zorgnetwerk voor klanten in een overzichtelijk adresboek en toont gelijk wie er beschikbaar is voor videocontact.
- [Memory Lane](#)      [Zorgscherm Memory Lane](#)  
Het Zorgscherm is een tablet in de vorm van een fotolijst en is te bedienen zonder technische kennis. Familie en vrienden kunnen via een app op hun mobiele telefoon verbinding houden met de klant. Bijvoorbeeld door het sturen van foto's en ansichtkaarten, berichten en via beeldbellen. Ook kunnen medewerkers het zorgscherm inzetten om zorg op afstand te verlenen en klanten op afstand te monitoren en aan te sturen.
- [Mobiléa](#)      [Mobiléa Beeldzorg 2.0](#)  
Mobiléa levert software die het mogelijk maakt om zorgaanbieders, klanten, mantelzorgers en verwanten op een eenvoudige manier met elkaar te laten beeldbellen. Klanten worden begeleid bij medicatietoediening, post doornemen, contact met instanties, eten koken etc. Het is niet nodig om nieuwe hardware aan te schaffen.

# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

## **Kosten**

### Boomerweb

Implementatie	€3.500 exclusief BTW
Pilotpakket (indien pilot gewenst is)	€3.500 exclusief BTW (maximaal)
Implementatie (bij volledig uit handen nemen)	€120 per uur exclusief BTW
Projectbegeleiding	€525 excl. BTW (afhankelijk van de wensen en behoeften van de organisatie)
Licentiekosten beheersysteem Curo	€400 exclusief BTW per maand (maximaal)
Licentiekosten	€6,50 exclusief BTW per maand per klant/medewerker (maximaal)

### Caresharing

Premium account	€19,99 (1 medewerker) - €13,99 (>1.000 medewerkers) incl. BTW per maand
-----------------	---

### Compaan

Aanschafkosten WiFi tablet	€299 inclusief BTW
Aanschafkosten 4G-tablet	€359 inclusief BTW
Abonnement en gebruik Compaan Partneromgeving	€22,90 per maand inclusief BTW
Abonnementskosten bij 'bring your own device'	€12,95 per maand inclusief BTW
SIM-abonnement bij 4G-tablet	€27,50 inclusief BTW

### FocusCura

Maandelijkse enterprise licentie inclusief hosting	€500 exclusief BTW
Maandelijkse essential licentie	€9,50 per actieve medewerker exclusief BTW
Gesprekskosten	€0,049 exclusief BTW per minuut per deelnemer gesprek

# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

## Kosten

### Memory Lane

Abonnementskosten	€49,95 per maand inclusief BTW (inclusief zorgscherm en connect center)
Training medewerkers	± 4 uur
Training medewerkers (minimaal 10 deelnemers)	€295 per persoon inclusief BTW

### Mobiléa

Technische implementatie (1 dag)	€840 exclusief BTW
Implementatiebegeleiding werkproces	Vanaf € 6.720 exclusief BTW
Licentie	€5,95 per maand exclusief BTW

## Zorgaanbieders met ervaring

### Boomerweb

- Royal Care Contactpersoon: Gert-Jan van den Hazel
- Zorggroep Wonen en Leven Contactpersoon: Mark Snoeren
- Stichting Shiva Zorg Contactpersoon: Sandra Kopijn



# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

## Caresharing

- Aafje Thuiszorg
- Cordaan (samen met OLVG)
- Zorggroep Amsterdam Oost

Contactpersoon: Henk Bogers, Louise Boer en Peter Doelman

Contactpersoon: Davey Bochem, Karen Bruysters en Yente van der Staaij

Contactpersoon: Gerd Beckers en Louise

## Compaan

- Zorgbalans
- Sensire
- Carinova
- Cordaan

Contactpersoon: Saskia Keijzer

Contactpersoon: Vera Goldewijk

Contactpersoon: Wencke Eijkelkamp

Contactpersoon: Davey Bochem



# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

## FocusCura

- Estinea
- 's Heeren Loo
- Thuiszorg Groot Gelre
- Proteion
- Syndion

Contactpersoon: Lonneke Geerdink

Contactpersoon: Jessica van Wijk

Contactpersoon: Frank van Eck

Contactpersoon: Paul Bremmers

Contactpersoon: Cornel van de Haterd

## Memory Lane

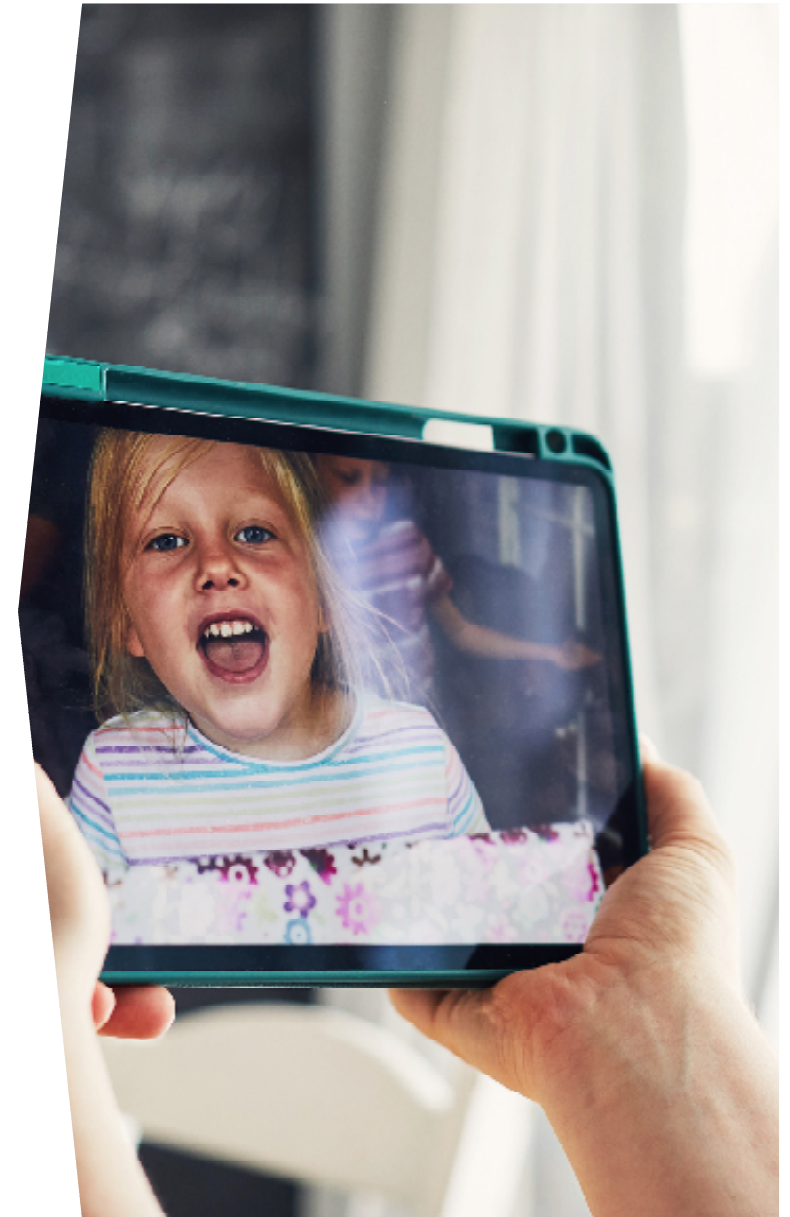
- Cordaan
- Zorgcirkel
- Home Instead
- Lelie Zorggroep

Contactpersoon: Davey Bochem

Contactpersoon: Marco Jansen

Contactpersoon: Otto Mak

Contactpersoon: Lianne van der Tuin



# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

## Mobiléa

- Alliade
- Cosis
- Hartekamp Groep
- Inovum
- Perspectief GZ
- RIBW Overijssel
- Zorggroep Oude en Nieuwe Land
- Zorggroep Noorderboog
- Thuiszorg Het Friese Land
- Thuiszorg Zuid West Friesland

Contactpersoon: Joanneke Holtrup

Contactpersoon: Albert Scholte

Contactpersoon: Inge de Haan

Contactpersoon: Frank Beemer

Contactpersoon: Karen Korteweg

Contactpersoon: Tim Mutter

Contactpersoon: Hendrika van Dijk

Contactpersoon: Ingeborg van Velden

Contactpersoon: Ypie Duursma-Groenwoud

Contactpersoon: Roel Kloosterman



# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

## Tips

- Beeldzorg heeft zowel voor de zorgaanbieder als voor de mantelzorgers meerwaarde. Besteed binnen de organisatie aandacht aan beide aspecten. Ga met elkaar in gesprek hoe je beeldzorg als zorgverlener kunt inzetten om VPT zorg doelmatig te verlenen. Maar bespreek ook hoe mantelzorgers gebruik kunnen maken van beeldzorg in plaats van een fysiek bezoek of telefoongesprek, zodat ze zicht hebben op hoe het met hun naasten gaat.
- Wijs de contactpersoon van de klant erop dat het met beeldzorg mogelijk is om laagdrempelig contact te houden met andere familieleden zoals kleinkinderen of vrienden.
- Om de inzetbaarheid van mantelzorgers te verbeteren is het belangrijk om het gebruik zo laagdrempelig mogelijk te maken. De meeste beeldzorg applicaties zijn eenvoudig via een app of website te gebruiken. Overal waar je internet hebt kun je van beeldzorg gebruik maken. Hierdoor is het snel en eenvoudig te gebruiken.
- Om inzetbaarheid van mantelzorgers te verbeteren is daarnaast het stimuleren van het gebruik door de zorgverlener belangrijk. Betrek bijvoorbeeld de mantelzorgers periodiek voor een overleg over en/of met de cliënt om zo het gebruik ook vanuit de professionele zorg te stimuleren.
- Geef tijd en ruimte aan klanten om aan het technologische apparaat en deze manier van contact te wennen en hen wegwijs te maken met de desbetreffende app. Zorg ook dat je de klant en mantelzorgers goed informeert en laat zien wat de voordelen van beeldbellen en beeldzorg zijn.

# Zorg op afstand en ontspanning met beeldzorg

- Om beeldzorg succesvol te implementeren is het van belang om alle betrokkenen mee te nemen in het verandertraject.
- Zorg dat je voordat je begint aan het implementeren van beeldzorg een duidelijke visie hebt. Zorg dat je scherp en helder hebt welke uitdagingen er binnen de organisatie zijn en hoe beeldzorg hier een ondersteunende rol in kan spelen.
- Schakel enthousiaste medewerkers en klanten in als ambassadeur van beeldzorg, zodat zij andere medewerkers, klanten en mantelzorgers kunnen enthousiasmeren.
- Doe het samen. Zorg dat je een projectteam hebt met mensen vanuit verschillende lagen binnen de zorgorganisatie en neem alle betrokkenen vanaf het begin mee in het verandertraject, om zo bepaalde weerstanden gelijk in kaart te brengen.
- Gebruik beeldzorg voor echte zorg en integreer het in de zorgprocessen door reeds bestaande zorg te vervangen. Zorg dat beeldzorg er niet bij komt, maar dat het andere zorg vervangt. Gebruik het dus echt om een 'face-to-face' contact te vervangen. Wanneer het gebruikt wordt voor extra contactmomenten bespaart dit geen tijd en kosten, maar zal het juist extra tijd en geld kosten. Plan deze momenten goed, en bespreek dit met klanten. Enkel voorbeelden van zorgmomenten met beeldzorg:
  - Stomazorg via beeldzorg op afstand ondersteunen en begeleiden.
  - Mentaal welbevinden: elke dag op een vast tijdstip kort beeldbellen met de klant om meer structuur in de dag te krijgen en de cliënt te stimuleren activiteiten te ondernemen.
  - Gezondheidssituatie monitoren, bijvoorbeeld bij wondzorg. Naast het wekelijkse fysieke moment, wordt er 1 x per week op een vast tijdstip ook een afspraak voor beeldbellen ingepland.

# Mantelzorgers ontlasten met logeerzorg

## Algemene beschrijving

Logeerzorg is een vorm van een kortdurend verblijf en biedt de mogelijkheid om klanten die thuis wonen met een VPT of MPT tijdelijk op een andere locatie te laten verblijven. Daardoor krijgt de mantelzorger ruimte om andere activiteiten te plannen of om op een (korte) vakantie te gaan. Het gaat hier om een 'planbaar' verblijf, dus geen acute- of crisiszorg. Het logeeradres neemt de zorgtaken over. Logeerzorg kan meerdere keren per jaar en op dezelfde locatie plaatsvinden. Mantelzorgers én zorgontvangers zijn tevreden over de logeervoorzieningen. Een prettig verblijf bestaat uit veel componenten, waarin het thuisgevoel erg belangrijk is.

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Het primaire doel van logeerzorg is het ontlasten van de mantelzorger. Daardoor kan de mantelzorger het uitvoeren van de mantelzorg langer volhouden waardoor klanten langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Deze innovatie draagt daarom bij aan het thema duurzame inzet van mantelzorgers verbeteren. Mantelzorgers geven in een [onderzoek](#) van Movisie aan op adem te kunnen komen tijdens het verblijf van hun naaste in een logeershuis.





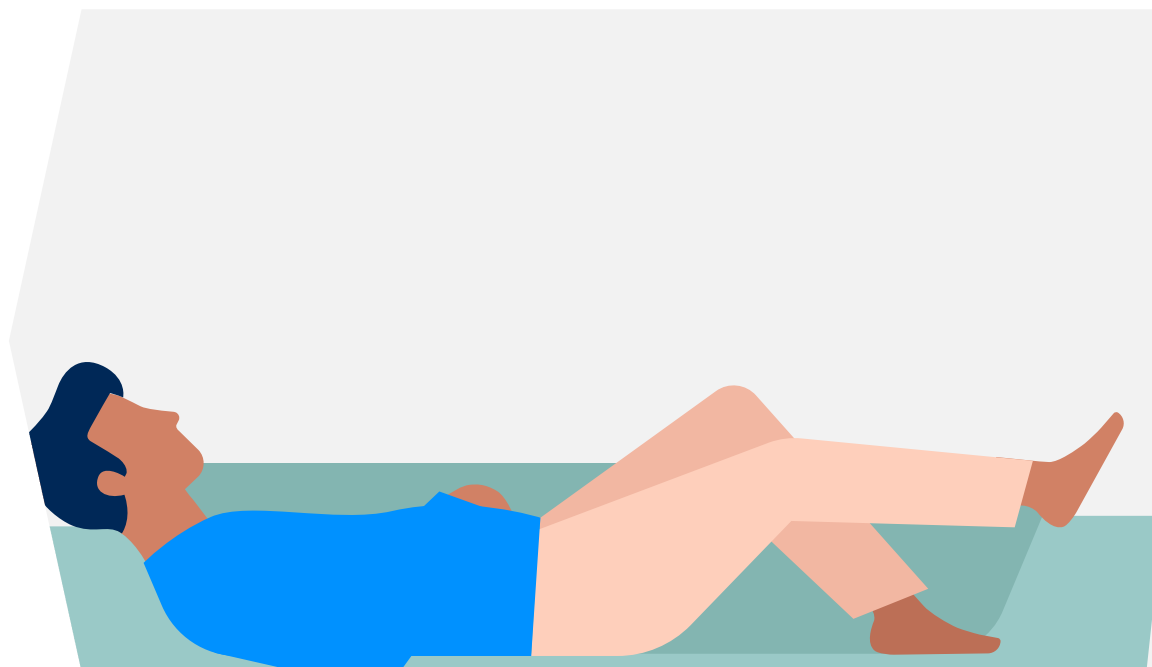
# Mantelzorgers ontlasten met logeerszorg

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Logeerszorg ontlast de mantelzorger waardoor zij op adem kunnen komen wanneer nodig. Mantelzorgers zien professionele zorg als bepalend voor een prettig verblijf waardoor zij er daadwerkelijk gebruik van durven en willen maken. Logeerszorg stelt mantelzorgers in staat om de mantelzorgtaken langer vol te houden. Dat heeft als effect dat klanten langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen met een VPT of MPT.

### Fase van ontwikkeling

Logeerszorg is op steeds meer plekken beschikbaar. In 2019 is er vanuit het ministerie van VWS een pilot gedraaid in 10 gemeenten om meer inzicht te krijgen in logeerszorg. De uitkomsten van de pilot zijn door Movisie onderzocht en zijn zeer positief. Dit biedt handvaten om de inzet van logeerszorg verder te verbeteren en uit te breiden. Financiering van logeerszorg is via de Wlz beschikbaar.



# Mantelzorgers ontlasten met logeerzorg

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Het aantal ouderen neemt toe in Nederland van zo'n 1,3 miljoen 75-plussers in 2019 tot 2,1 miljoen in 2030. Ouderen worden ook ouder, blijven langer vitaal en wonen als gevolg daarvan langer zelfstandig thuis. De ondersteuning van mantelzorgers is een van de drie belangrijke randvoorwaarden voor het verbeteren van een goede kwaliteit van leven voor de groeiende groep thuiswonende ouderen<sup>1</sup>. Logeerzorg draagt bij aan het ontlasten van mantelzorgers.

## Zorgaanbieders met ervaring

- [Movisie](#)  
Movisie heeft onderzoek gedaan naar de 10 pilots in Nederland. Zij blijven een faciliterende rol hebben en zijn daardoor op de hoogte van goede voorbeelden. Zorgaanbieders kunnen bij interesse in logeerzorg contact opnemen met Movisie: [info@movisie.nl](mailto:info@movisie.nl)
- [Alerimus – Wijkpension](#)  
Bij Alerimus kunnen klanten gebruik maken van logeerzorg. De zorg wordt tijdens het verblijf van de klant tijdelijk geheel overgenomen, waardoor mantelzorgers tot rust kunnen komen. Een klant heeft de mogelijkheid om een enkele dag tot een paar dagen te verblijven.



# Mantelzorgers ontlasten met logeertzorg

- [Viattence](#)

In de gemeenten Epe en Heerde is een pilot Logeertzorg afgerond. De uitkomsten en ervaringen zijn positief, waardoor logeertzorg wordt voortgezet. Klanten logeren bij Viattence en krijgen daar professionele zorg, waardoor de mantelzorg op adem kan komen.

Contactpersoon: Ton Leenders

- [Zorggroep Drenthe](#)

Klanten kunnen op een van de locaties van Zorggroep Drenthe logeren, om op deze manier mantelzorgers te ontlasten. Dit kan tijdens een weekend of wanneer de mantelzorg op vakantie is.

Contactpersoon: Janine Kuik

## Tips

- Een goede triage is noodzakelijk om er voor te zorgen dat er een goede match is tussen de beoogde gebruikers van logeertzorg en de daadwerkelijke gebruikers. Mantelzorgers blijken vaak veel meer taken op zich te nemen dan uit het eerste contact of intakegesprek duidelijk is geworden.
- Movisie heeft in opdracht van het ministerie van VWS een [eindrapport](#) gepubliceerd over de pilots Logeertzorg. Gezien de diversiteit tussen de pilots, als het gaat om de vorm waarin logeertzorg wordt aangeboden en de fase waarin pilots zich bevinden, levert dit geen eenduidige blauwdruk op om logeertzorg te ontwikkelen. Iedere pilot kent zijn eigen context en (on)mogelijkheden bij het inrichten van toegankelijke logeertzorg. Enkele belangrijke tips die zij benoemen:

# Mantelzorgers ontlasten met logeertzorg

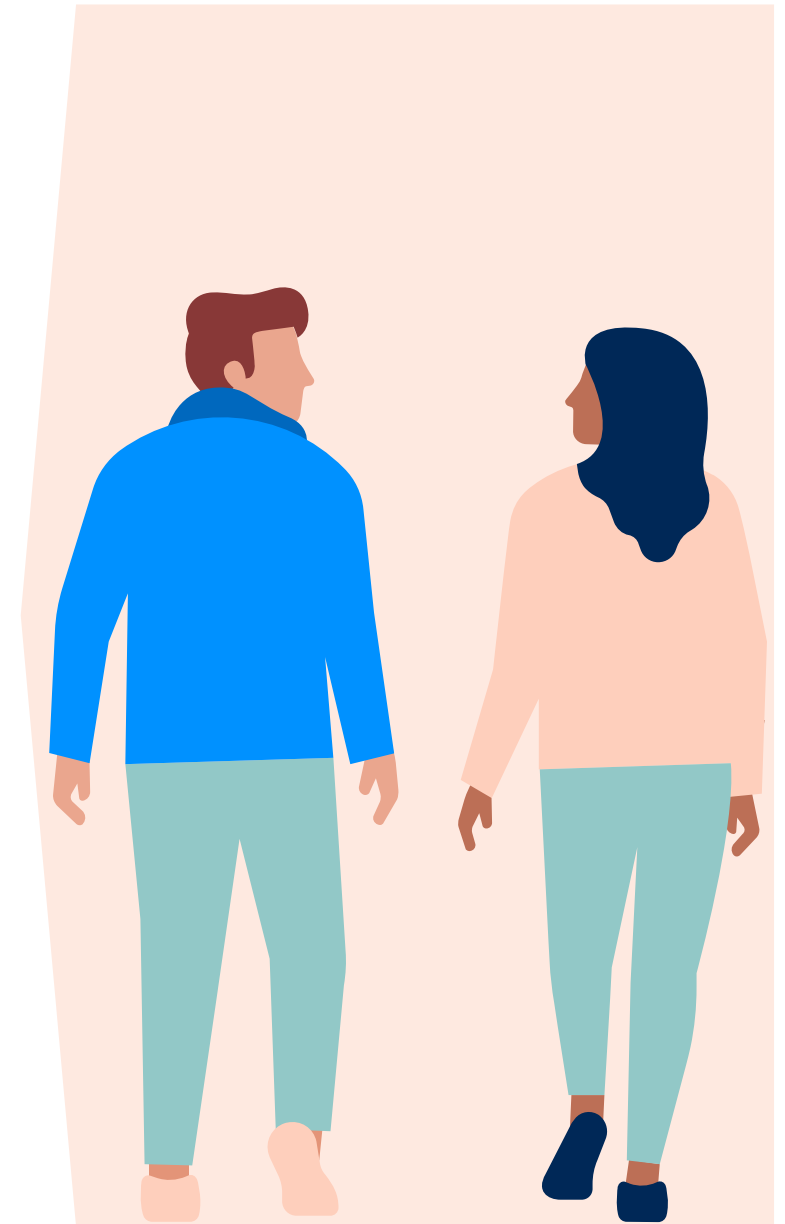
- Logeertzorg heeft altijd als doel het ontlasten van de mantelzorger. Om dat te bereiken is het in de praktijk belangrijk om na te denken voor welke zorgvraag logeertzorg beschikbaar is zodat het mogelijk is om de mantelzorger optimaal te ondersteunen;
- Het ontwikkelen van aanbod leidt er niet direct toe dat mantelzorgers en hun naasten daar ook gebruik van maken. Vooral positieve ervaringen van gasten en mantelzorgers, goede samenwerking met ketenpartners (zorgaanbieders, casemanagers dementie, Wmo consulenten, professionals van sociale wijkteams, huisartsen, etc.) en continue communicatieactiviteiten zijn belangrijk om de behoefte aan logeertzorg ook om te zetten in daadwerkelijk gebruik. Dit blijkt soms een lange adem te vergen;
- In de [pilot](#) zijn twee financieringsvormen voor logeertzorg gebruikt: lumpsum financiering of een vergoeding per logé per etmaal. Bij lumpsum financiering is een vast bedrag beschikbaar om logeertzorg in een bepaalde periode te realiseren. Deze vorm van financiering lijkt vooral geschikt voor het opzetten van logeertzorg

## Tips financiering

- Financiering van tijdelijk verblijf is mogelijk vanuit drie domeinen: Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), Zorgverzekeringswet (Zvw) en Wet langdurige zorg (Wlz). Elk domein heeft eigen benamingen voor de verblijfsvormen. Verzekerden met een VPT of MPT kunnen logeertzorg alleen afnemen bij een door het Zorgkantoor gecontracteerde zorgaanbieder. Per kalenderjaar heeft een verzekerde aanspraak op maximaal 156 nachten logeertzorg, die zijn gedurende het jaar naar behoefte in te zetten.<sup>1</sup>
- Logeertzorg gedefinieerd als respijtzorgvoorziening als onderdeel van een (collectieve) welzijnsvoorziening of een maatwerkvoorziening komt primair vanuit de Wmo.
- Heeft uw naaste een VPT of MPT vanuit de Wlz? Dan wordt logeeropvang in een Wlz-instelling vergoed vanuit de Wlz. Zie voor meer informatie deze [website](#).

# Mantelzorgers ontlasten met logeerszorg

- Het Movisie rapport benoemt verschillende inzichten rondom de financiering van logeerszorg<sup>1</sup>.
  - Maak binnen het logeertarief onderscheidt in een verblijfscomponent en een zorgcomponent. Hiermee kun je een verdeling maken tussen het verblijf wat onder de (financiële) verantwoordelijkheid valt van de gemeente en de zorg die onder de (financiële) verantwoordelijkheid valt van het Zorgkantoor.
  - Zoek naar slimme verbindingen, bijvoorbeeld het delen van medewerkers om kosten te delen. Hiermee worden de kosten per zorgaanbieder lager.
- Ga op zoek naar de juiste schaalgrootte. Hier is geen eenduidige standaard voor en kan zowel op gemeentelijk als regionaal niveau zijn. Het is ook mogelijk om hierin samen te werken met andere zorgaanbieders. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij de zes Peelgemeenten (Helmond en omstreken). Zij hebben één voorziening gerealiseerd. De zes gemeenten bekostigen verhoudingsgewijs naar grootte. Dit vraagt een lange termijnvisie en bereidheid van gemeentebesturen om vanuit regionaal perspectief naar een gezamenlijk vraagstuk te kijken!





# Op nieuwe of andere wijze wijk en netwerk laten participeren om het welzijn van klanten te bevorderen

1. Langer zelfstandig wonen door het integraal faciliteren van voorzieningen en ontmoeting in de wijk 89
2. Langer of eerder zelfstandig wonen en een groter sociaal netwerk met Buurtcirkels 93
3. Met een buurtconciërge meer persoonlijke aandacht en participatie door het netwerk in een wijk 100
4. Sociale samenleving bevorderen met de meergeneratiebuurt 106



# Op nieuwe of andere wijze wijk en netwerk laten participeren om het welzijn klanten te bevorderen

Een sterk netwerk kan ondersteuning bieden bij lichte zorgvragen en vermindert daarmee de druk op zorgverleners. Daarnaast bevordert meer participatie in de wijk het welzijn en het veiligheidsgevoel. Klanten voelen zich meer een volwaardig onderdeel van de maatschappij. Ook gaat het eenzaamheid bij mensen tegen. Mensen die zich eenzaam voelen maken ieder jaar 40 tot 50 procent hogere zorgkosten dan mensen voor wie dat niet geldt, blijkt uit een onderzoek van de Universiteit Maastricht. Omgerekend gaat het om een bedrag van 2 miljard euro per jaar. Eenzame mensen hebben vaak een ongezondere leefstijl en een slechtere mentale en fysieke gezondheid.<sup>1</sup>

Doordat er een groter netwerk om klanten heen wordt gebouwd ontstaat er onderling een vorm van sociale controle. Binnen het netwerk kunnen mensen elkaar ondersteuning bieden. Hierdoor kunnen klanten op een veilige manier langer in hun eigen passende woning kunnen blijven wonen.

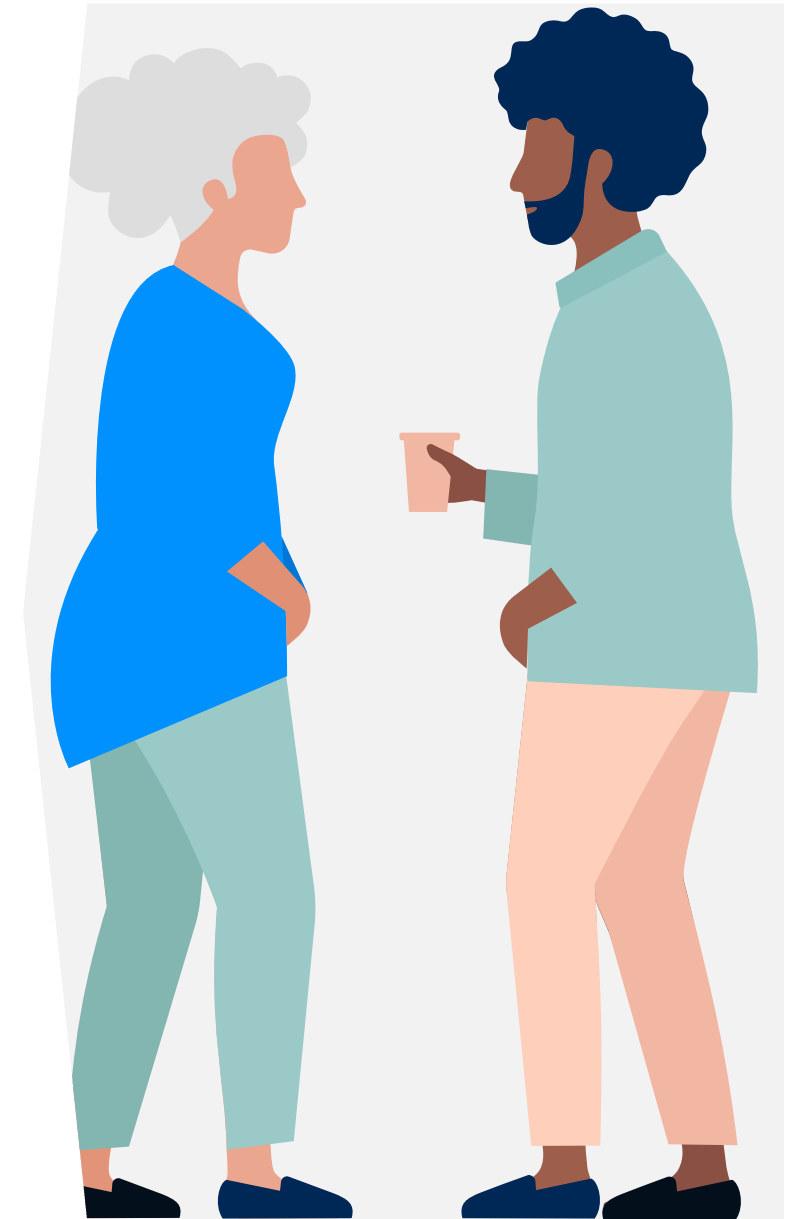


1: Meisters et al. (2021). *Does Loneliness Have a Cost? A Population-Wide Study of the Association Between Loneliness and Healthcare Expenditure*. Int J Public Health, 02 February 2021. URL: <https://doi.org/10.3389/ijph.2021.581286>

# Langer zelfstandig wonen door het integraal faciliteren van voorzieningen en ontmoeting in de wijk

## Algemene beschrijving

Ouderenhubs zijn centrale plekken in een wijk waar voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg geclusterd zijn. Het dient daarnaast als ontmoetingsplek waar ouderen samenkomen en gestimuleerd worden om actief mee te blijven doen. Ouderen bouwen zo onderling een netwerk met elkaar op. De ouderenhub beschikt tevens over een geclusterde woonvorm, een verpleeghuis, levensloopbestendige woningen, eerstelijns gezondheidszorg, winkels, openbaar vervoer en andere faciliteiten. In de ouderenhub werken verschillende partijen zoals de gemeente, zorgaanbieders en woningcorporaties samen om te zorgen voor een integrale aanpak en samenwerking tussen verschillende domeinen. In de ouderenhub is één of een klein aantal hoofdaanbieders gecentreerd, om zo zorg efficiënter te organiseren en versnippering tegen te gaan.



# Langer zelfstandig wonen door het integraal faciliteren van voorzieningen en ontmoeting in de wijk

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Deze innovatie draagt bij aan het vergroten van de wijk- en netwerkparticipatie van ouderen. In de ouderenhubs wonen veel ouderen op een centrale plek in de wijk bij elkaar. Er zijn veel ontmoetingsplekken aanwezig, waardoor ouderen elkaar gemakkelijk weten te vinden, hun netwerk versterken en elkaar kunnen ondersteunen. Door het vergroten van het netwerk blijven ouderen zelfredzamer, wat kan leiden tot minder gebruik van professionele zorg.

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Een ouderenhub is een plek met geschikte en levensloopbestendige woningen voor ouderen, een fysieke ontmoetingsplek en zorg in nabijheid in een toegankelijke omgeving. Ook is de ouderenhub gericht op ontmoeten, waardoor ouderen hun netwerk vergroten en versterken. Een sterker netwerk vergroot de zelfredzaamheid van klanten. Door het faciliteren van levensloopbestendige woningen is het daarnaast mogelijk om klanten thuis te laten wonen zodra de zorg zwaarder wordt en zij van Wmo-zorg richting Wlz-zorg gaan. Ook is de overstap naar een intramurale instelling kleiner doordat partijen goed met elkaar samenwerken.

# Langer zelfstandig wonen door het integraal faciliteren van voorzieningen en ontmoeting in de wijk

## Fase van ontwikkeling

Rotterdam is begonnen met de realisatie van de eerste twee ouderenhubs in de wijken Hoogvliet en Prinsenland – Lage Land. Rotterdam wil dit opschalen naar zo'n 40 ouderenhubs in de nabije toekomst.

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Door een ouderenhub zijn ouderen meer betrokken en actief. Ze hebben een plek om elkaar te ontmoeten, ze bouwen een netwerk op, bieden elkaar gezelschap en waar mogelijk ondersteuning. Dit verhoogt het welzijn, gaat eenzaamheid tegen en verhoogt de zelfredzaamheid. Daarmee heeft deze innovatie een positief effect op de kwaliteit van leven van klanten.

## Zorgaanbieders met ervaring

- Argos Contactpersoon: John Rijdsdijk
- Lelie Zorggroep Contactpersoon: Aad de Kool





# Langer zelfstandig wonen door het integraal faciliteren van voorzieningen en ontmoeting in de wijk

## Tips

- Het aanwijzen van een gebied tot ouderenhub leidt niet tot de bouw van nieuwe woonvormen op korte termijn. Wel kan het aanwijzen van een ouderenhub ervoor zorgen dat voorzieningen die er al zijn en activiteiten die al plaatsvinden slimmer gecombineerd kunnen worden.
- Ga in gesprek met de gemeente om een ouderenhub te realiseren. De regie voor het aanwijzen en faciliteren van een ouderenhub ligt namelijk bij de gemeente. Zij gaat over het faciliteren van voorzieningen in een wijk. Participatie van zorgaanbieders is echter van onschatbare werken. We stimuleren dan ook van harte dat zorgaanbieders meewerken. Mocht je dit als zorgaanbieder een interessant concept vinden, dan kun je contact opnemen met de desbetreffende gemeente om te kijken of zij de mogelijkheden voor een ouderenhub kunnen onderzoeken.

# Langer of eerder zelfstandig wonen en een groter sociaal netwerk met Buurtcirkels

## Algemene beschrijving

Een Buurtcirkel bestaat uit 9-12 mensen die met elkaar in een buurt of wijk wonen. De deelnemers zijn allemaal mensen met een hulp en/of ondersteuningsvraag. Dit kunnen kleine of grote vragen zijn. Iedereen in een Buurtcirkel helpt elkaar vanuit zijn eigen talenten, ondersteunt door een vrijwilliger en een professionele Buurtcirkelcoach. In plaats van structurele zorg wordt er binnen een Buurtcirkel meer zorg op maat geboden op die momenten dat het nodig is. De deelnemers geven zelf invulling aan de Buurtcirkel.

Een Buurtcirkelcoach ondersteunt en faciliteert het groepsproces, staat klaar als er meer professionele ondersteuning nodig is en stimuleert de individuele en groepsgerichte ontwikkeling van deelnemers. Ook ondersteunt de Buurtcirkelcoach de vrijwilliger van de Buurtcirkel. De vrijwilliger helpt de deelnemers in de onderlinge samenwerking en het bekend worden met de buurt.



# Langer of eerder zelfstandig wonen en een groter sociaal netwerk met Buurtcirkels

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Buurtcirkels dragen bij aan het vergroten van het sociale netwerk van klanten. Het geeft hen een sociaal gewaardeerde rol, waardoor hun welzijn verbetert. Ook zijn klanten hierdoor minder afhankelijk van professionals en andere organisaties. Doordat het sociale netwerk van klanten een deel van de taken kan overnemen, worden ook mantelzorgers ontlast. Door Buurtcirkels zijn klanten structureel minder afhankelijk van individuele begeleiding, wat kan leiden tot een [besparing](#) op de zorgkosten.

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Door de Buurtcirkel kunnen buurtbewoners op elkaar terugvallen wanneer zij hulp nodig hebben. Indien nodig kan een Buurtcirkelcoach of vrijwilliger extra ondersteuning bieden. Klanten krijgen een groter netwerk en kunnen zelfstandiger leven. Het doel is om een sterker netwerk voor klanten op te bouwen en hen zoveel mogelijk zelf te laten doen, om hun ondersteuningsvraag te minimaliseren. Zij doen daardoor in mindere mate een beroep op medewerkers en mantelzorgers. Klanten kunnen zo langer thuis blijven wonen en opname in een intramurale instelling uitstellen.

Deze innovatie is voor GZ en GGZ aanbieders interessant. Er zijn sinds 2017 ook een aantal Buurtcirkels specifiek voor ouderen opgezet.

# Langer of eerder zelfstandig wonen en een groter sociaal netwerk met Buurtcirkels

## Fase van ontwikkeling

In 2013 zijn de eerste Buurtcirkels opgericht in de regio Rijnmond, gericht op GGZ klanten. Er zijn een aantal [kwalitatieve casestudies](#) uitgevoerd naar de werking en impact van Buurtcirkels. Inmiddels zijn er ongeveer 90 verschillende Buurtcirkels actief door heel Nederland. Het model is in iedere gemeente toepasbaar. Om nog meer mensen uit de Wlz toegang te bieden tot een zelfstandig en volwaardig leven is +Vijf een project gestart, '[Begeleiding à la carte](#)'. Dit is een tweejarig traject en is onderdeel van het [Volwaardig leven](#) programma van het ministerie van VWS. Met dit programma wordt Buurtcirkel doorontwikkeld voor mensen met een verstandelijke beperking met een VG3 indicatie.

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Buurtcirkels zorgen ervoor dat klanten in contact komen en in contact blijven met andere mensen uit de buurt. Deelnemers leren elkaar goed kennen en ondernemen gezamenlijk activiteiten. Uit een [onderzoek](#) van Risbo blijkt dat klanten bij deelname aan een Buurtcirkel een actiever sociaal netwerk hebben en zich minder eenzaam voelen. Daarnaast betekenen buurtbewoners ook iets voor andere deelnemers, waardoor zij zich meer sociaal gewaardeerd voelen. Het sociale netwerk zorgt tot slot voor een hoger gevoel van veiligheid en een betere kwaliteit van leven. Klanten met een groter sociaal netwerk doen vaak een minder groot beroep op professionele zorg.

# Langer of eerder zelfstandig wonen en een groter sociaal netwerk met Buurtcirkels

## Leverancier

- +Vijf

Het opzetten van een Buurtcirkel gebeurt met ondersteuning van +Vijf. Deze ondersteuning bestaat in het opstartjaar onder andere uit training en coaching van een Buurtcirkelcoach en kennisoverdracht aan een projectleider. In de vervolgjaren borgt +Vijf de kwaliteit met een audit, terugkomdagen en toegang tot innovaties in de uitvoering en ervaringen van andere Buurtcirkel-partners.

### Kosten

Onderstaande kosten zijn op basis van een overeenkomst voor 3-4 jaar

Implementatiekosten 1e jaar €35.000-€40.000 exclusief BTW (exclusief fee opstartjaar)

Ondersteuning bestaat uit: kennisoverdracht aan de projectleider, training voor de Buurtcirkelcoach, handboek voor in de praktijk, intervisie en persoonlijke coaching, audits voor kwaliteitsborging, monitoring resultaten en zorgconsumptie.

De projectleider is gemiddeld 200 uur gedurende 1 jaar beschikbaar. De Buurtcirkelcoach is gedurende 6 maanden gemiddeld 12 uur per week en daarna gemiddeld 8 uur per week beschikbaar.

Implementatiekosten vervolgjaren ± €22.500 - €27.500 exclusief BTW (exclusief fee vervolgjaren)

Implementatie omvat de buurtcirkelcoach (gemiddeld 8 uur per week), vrijwilligersvergoeding e.d. en audit

Kosten voor het faciliteren van de organisatie/gemeente door +Vijf voor het uitvoeren van Buurtcirkel(s) is maatwerk en afhankelijk van schaalgrootte, uitvoerende organisatie, e.d.



# Langer of eerder zelfstandig wonen en een groter sociaal netwerk met Buurtcirkels

## Zorgaanbieders met ervaring

- [Pameijer Buurtcirkel](#) is een initiatief van Pameijer en +Vijf. Pameijer voert in de regio Rijnmond het programma Buurtcirkel uit. Buiten de regio's waar Pameijer werkzaam is kunnen andere organisaties ook Buurtcirkels starten met +Vijf.
- +Vijf Contactpersoon: Ruud van der Kind
- Pameijer Contactpersoon: Marianne Ras
- Aafje (Buurtcirkel voor ouderen) Contactpersoon: Arie Graafland
- Cosis Contactpersoon: Simona Benedictus
- Cordaan Contactpersoon: Rianne Tromp
- Odion Contactpersoon: Marie Louise van Hall
- Riwis Contactpersoon: Carla Meuleman



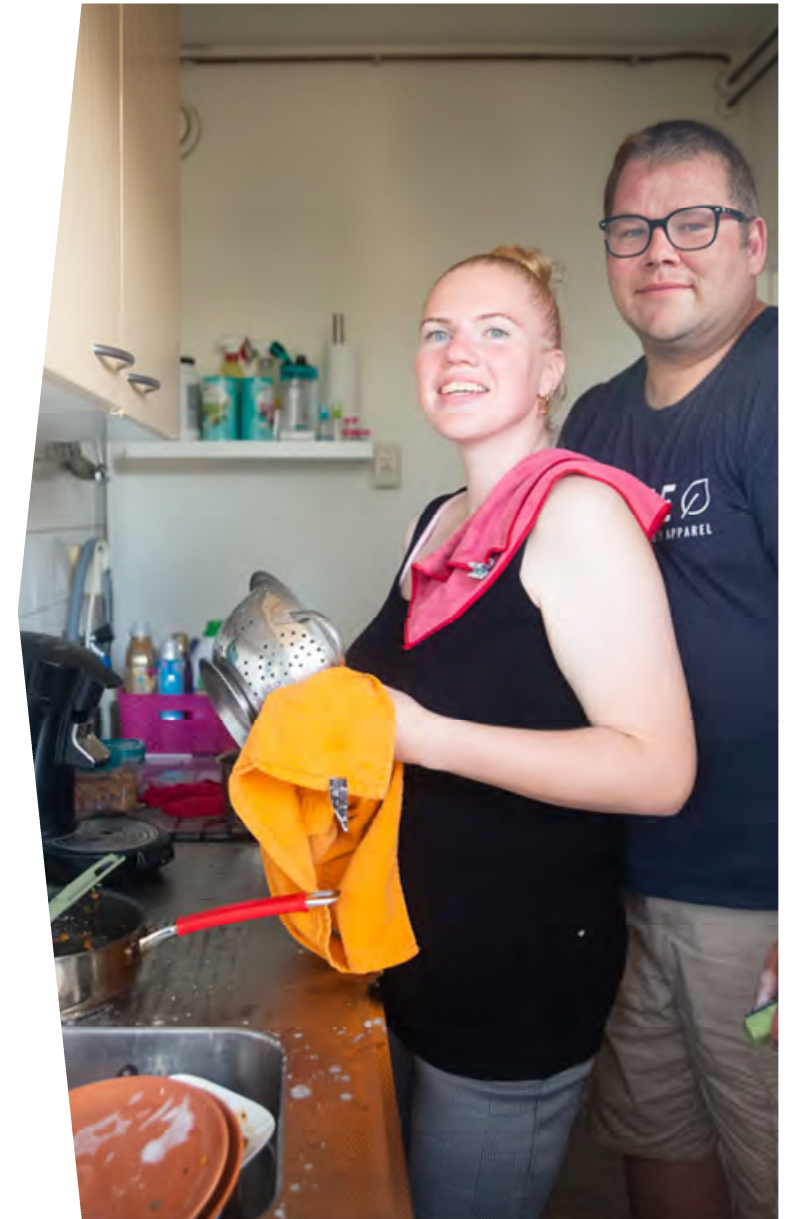
# Langer of eerder zelfstandig wonen en een groter sociaal netwerk met Buurtcirkels

## Tips

- Essentieel voor het werken met Buurtcirkel is het creëren van ruimte voor mensen met een hulpvraag. Ruimte om te leren en de eigen talenten en vaardigheden in te zetten en te delen met anderen. Om bovenstaande doelen te behalen is het dan ook essentieel dat de organisatie zich op bestuurlijk niveau committeert aan deze uitgangspunten en er een heldere visie is omtrent de positionering van Buurtcirkel.
- Aan een Buurtcirkel zitten een aantal vereisten voor deelnemers. Zo moeten klanten iets terug willen doen voor een ander en hebben zij een vorm van ondersteuning nodig. Daarnaast moeten er minimaal 5 deelnemers zijn voor een Buurtcirkel, omdat er anders niet genoeg wederkerigheid onder deelnemers kan plaatsvinden. Bij teveel deelnemers ontstaat er anonimiteit. Probeer dus vast te houden aan groottes van rond de 9 tot 12 deelnemers.
- Zorg dat er diversiteit zit tussen deelnemers qua talenten en vaardigheden maar homogeen is qua situatie en hulpvraag. Zo krijg je een mooie complementaire groep waarin deelnemers elkaar kunnen ondersteunen door het inzetten van verschillende talenten en vaardigheden.
- Investeer in bekendheid, draagvlak en het opzetten van lokale verbindingen in de regio zodat mensen waarvoor Buurtcirkel een goed antwoord is op de ondersteuningsvraag het programma kennen en zich hiervoor kunnen aanmelden. Er is een lerend netwerk waarbij Buurtcirkels van elkaar kunnen leren.
- Een Buurtcirkel heeft tijd nodig om tot wasdom te komen. Gemiddeld duurt dat 2 a 3 jaar.

# Langer of eerder zelfstandig wonen en een groter sociaal netwerk met Buurtcirkels

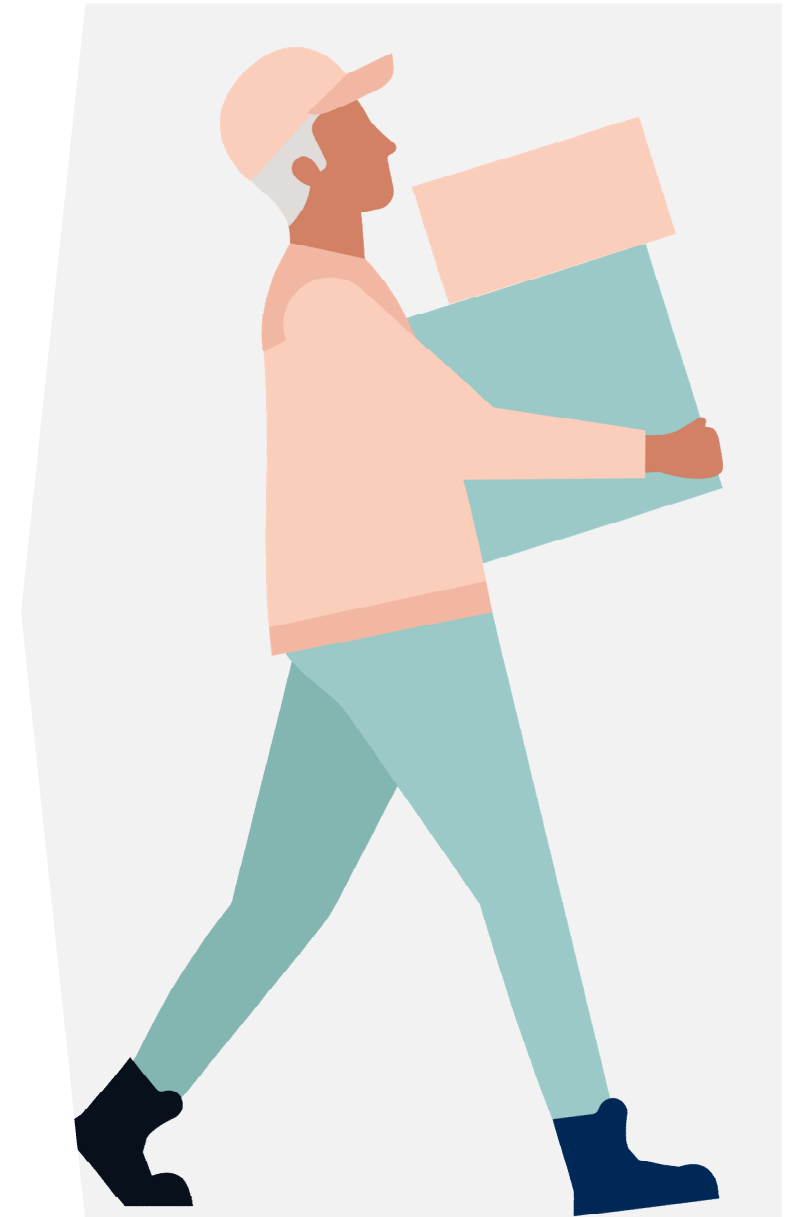
- In het onderzoek '[Waardevolle zorg in Rotterdam](#)' is een observationele casestudy (Buurtcirkel) onderzocht door de gemeente Rotterdam en Buurtcirkel. Het onderzoek richt zich op het alledaagse leven van sociaal kwetsbare personen. De observationele casestudy is een van de 4 deelonderzoeken. De overige 3 deelonderzoeken (literatuurstudie, documentanalyse en responsieve dialoog) volgen in de zomer van 2022.
- De maatschappelijke businesscase is [hier](#) te vinden
- Meer informatie over buurtcirkels is beschikbaar via de [website](#)



# Met een buurtconciërge meer persoonlijke aandacht en participatie door het netwerk in een wijk

## Algemene beschrijving

De buurtconciërge is een veilig en vertrouwd gezicht voor ouderen in de wijk en ondersteunt hen met logistieke en praktische taken. De buurtconciërge beschikt over een auto en kan hierdoor faciliteren in vervoer, zoals het rondbrengen van medicijnen, maaltijden, was en andere dingen die vanuit het VPT/MPT geboden worden. De buurtconciërge kan tevens ondersteunen met kleine klusjes zoals het indraaien van een nieuwe lamp en helpen bij aansluitingen van eHealth (bijvoorbeeld installatie en uitleg elektronische medicijndispensers). Door het frequente contact weet de buurtconciërge wat er speelt bij bewoners en houdt zo een oogje in het zeil. Ook brengt de buurtconciërge buurtbewoners met elkaar in contact, waardoor zij onderling een netwerk met elkaar opbouwen. De buurtconciërge werkt vanuit een wijkservicecentrum waar ook andere voorzieningen zoals een apotheek aanwezig zijn. In het wijkservicecentrum zijn daarnaast vrijwilligers aanwezig. Het dient als ontmoetingsplek voor wijkbewoners, waar activiteiten en diensten worden aangeboden.



# Met een buurtconciërge meer persoonlijke aandacht en participatie door het netwerk in een wijk

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Deze innovatie draagt bij aan het verbeteren van de wijk- en netwerkparticipatie en daarmee het welzijn van klanten. De buurtconciërge kan een groot netwerk aanboren en weet wat er op wijkniveau speelt. Daardoor kunnen mensen met elkaar in contact komen en deelnemen aan activiteiten. Op deze manier komen mensen meer hun huis uit. Ook signaleert de buurtconciërge welke hulp een bewoner nodig heeft en wie hij/zij daarvoor moet bellen. Dit draagt bij aan het ontlasten van zorgverleners en mantelzorgers. Door een slimmere zorglogistiek en betere infrastructuur is het daarnaast mogelijk om de professionele zorg te ontlasten en meer zorg in de eigen passende woning te realiseren.

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

De buurtconciërge heeft een signalerende rol en is hier ook in getraind. Op deze manier kan op tijd de hulp van een zorgverlener of mantelzorger ingeschakeld worden indien nodig. Klanten ervaren een groter gevoel van veiligheid door de aanwezigheid van de buurtconciërge. De preventieve werking van een buurtconciërge gaat onder andere ondervoeding en eenzaamheid tegen. Hiermee creëer je dat klanten langer zelfstandig en prettig thuis kunnen blijven wonen. Ook is niet overal formele zorg voor nodig. De buurtconciërge vangt een aantal hulpvragen af. Het initiatief 'Buur & Zo' speelt daarnaast in op een slimme zorglogistiek, waardoor MPT leveren beter mogelijk wordt en mensen langer veilig thuis kunnen blijven wonen.



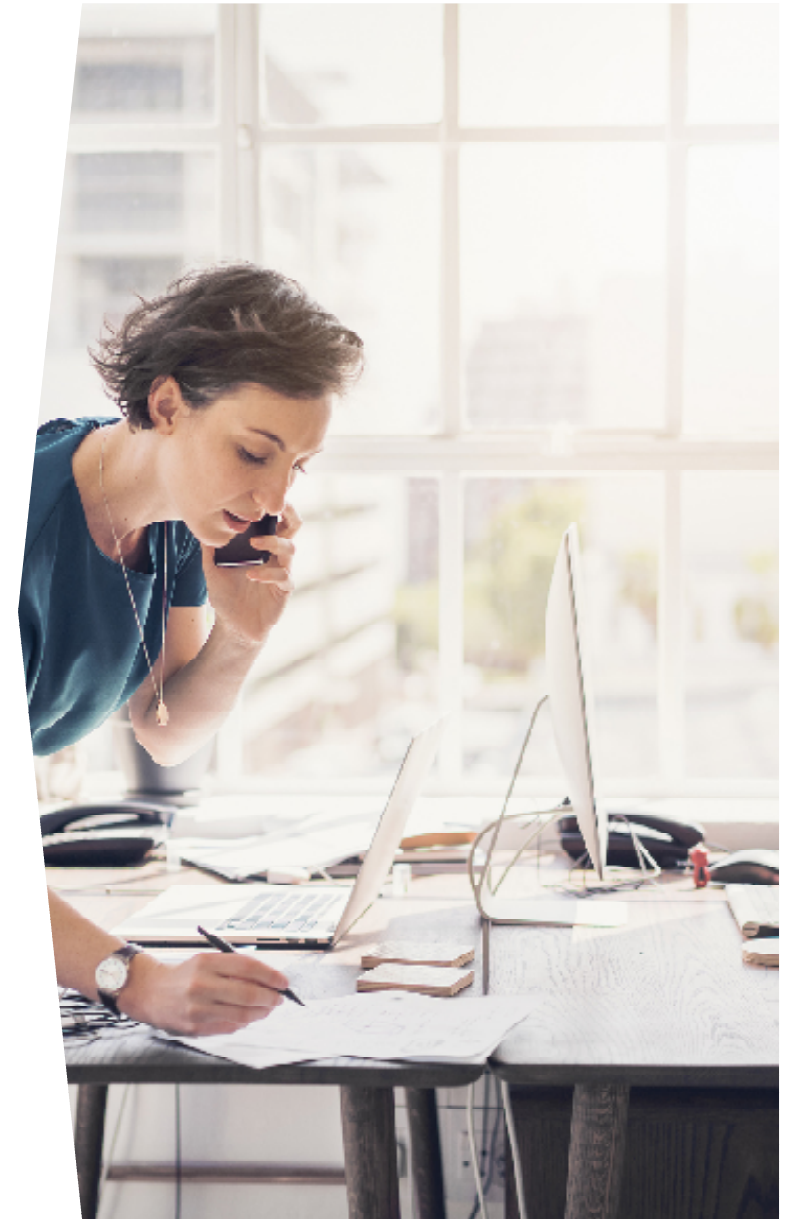
# Met een buurtconciërge meer persoonlijke aandacht en participatie door het netwerk in een wijk

## Fase van ontwikkeling

Carinova is initiatiefnemer van de buurtconciërge. Dit is in 2019 als pilot gestart onder de naam '[Buur & Zo](#)'. De pilot bleek succesvol. Vanaf februari 2021 zijn meer conciërges, meer wijken en meer leveranciers gestart. Er is op dit moment een blauwdruk in ontwikkeling die andere zorgaanbieders kunnen gebruiken om het concept te implementeren in hun eigen regio.

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Het persoonlijke contact van klanten met de buurtconciërge werkt preventief. Problemen worden tijdig gesignaleerd. De buurtconciërge zorgt voor écht persoonlijk contact met kwetsbare wijkbewoners. Bijvoorbeeld door een dagelijks praatje. Ook gaan klanten vaker de deur uit en zijn zij meer in contact met buurtgenoten, waardoor ze het gevoel hebben meer bij de (wijk)gemeenschap te horen. Dit vermindert eenzaamheid en verhoogt het welzijn.



# Met een buurtconciërge meer persoonlijke aandacht en participatie door het netwerk in een wijk

## Zorgaanbieders met ervaring

- Carinova                      Contactpersoon: Wencke Eijkelkamp

### Tips

- Bij de implementatie van een buurtconciërge is het belangrijk om rekening te houden met de infrastructuur. Veel dingen zijn in schotten georganiseerd, waardoor zorg, welzijn en logistiek niet goed op elkaar aansluiten. Om de zorglogistiek op een goede manier te borgen is het in eerste instantie van belang om met alle partijen om tafel te gaan.
- Om de infrastructuur tussen partijen te verbeteren ontwikkelt Buur & Zo in samenwerking met andere partijen een app. Deze app maakt op een slimme manier verbinding tussen partijen en kan zo ingezet kan worden om de zorglogistiek goed te organiseren. De app is op dit moment in ontwikkeling en kan iedere wijk straks gebruiken.



# Met een buurtconciërge meer persoonlijke aandacht en participatie door het netwerk in een wijk

- Het idee is dat de financiering voor de buurtconciërge komt vanuit verschillende potjes. Diensten die de buurtconciërge verricht die horen bij een VPT/MPT betaalt de zorgaanbieder. De gemeente betaald mee in het kader van de Wmo activiteiten. Met hoe meer partijen je samenwerkt, en hoe meer mensen er gebruik van maken, hoe meer budget er beschikbaar komt voor een structurele inzet van de buurtconciërge. De belangrijkste tip is dan ook: werk samen in de buurt!
- Buur & Zo is een concept dat beschikbaar komt voor alle wijken in Nederland. Er is een blauwdruk in ontwikkeling die andere zorgaanbieders, gemeenten en andere partijen kunnen gebruiken om het concept in de eigen wijk te implementeren. Zodra de blauwdruk klaar is, is de link [hier](#) beschikbaar.
- Diensten die de buurtconciërge aan klanten levert vanuit een VPT of MPT, zoals maaltijden of verwisseling van een medicatierol, worden vanuit VPT/MPT-middelen gefinancierd.
- Zorg dat je bij de levering van deze diensten massa creëert. Hoe meer zorginstellingen die VPT's of MPT's aanbieden in een regio of wijk meedoen, hoe goedkoper aflevermomenten worden.
- Zorg dat er een plek in de wijk aanwezig is die kan dienen als een 'wijkservicecentrum'. Vanuit het wijkservicecentrum kun je veel organiseren op het gebied van ontmoeten en gelijkgestemden met elkaar in contact brengen. Ook kan vanuit het wijkservicecentrum de logistiek rondom Buur & Zo goed ingeregeld worden.

# Met een buurtconciërge meer persoonlijke aandacht en participatie door het netwerk in een wijk

- Maak goede afspraken met leveranciers om de financiering van het concept rond te krijgen. Op dit moment doet de Radboud Universiteit onderzoek naar een duurzaam businessmodel, met bijbehorende businesscase. Hierin worden duidelijke financiële afspraken gemaakt met partners en is het idee dat alle partijen in de zorg, welzijn en logistiek financieel bijdragen. Zodra de uitkomsten van dit onderzoek openbaar zijn, zijn deze via deze [link](#) beschikbaar.
- Op dit moment is een grootschalig (NWO-gefinancierd) meerjaren onderzoekstraject verbonden aan Buur&Zo voor kennisinjectie en effectstudie. Zo wordt bijvoorbeeld onderzocht wat de besparingen zijn van de inzet van de buurtconciërge. De hypothese is dat meer preventie bijdraagt aan daling van zorgkosten.



# Sociale samenleving bevorderen met de meergeneratiebuurt

## Algemene beschrijving

Een actieve meergeneratiebuurt is een levensloopbestendige buurt waarin jong en oud iets voor elkaar betekenen. Starters en hulpbehoevende ouderen wonen naast elkaar in de buurt, kiezen er actief voor om er voor elkaar te zijn en verlenen wederdiensten aan elkaar. De sociale samenhang waarbij jong en oud prettig samenwonen en zorg geïntegreerd is in de wijk is het uitgangspunt. Elkaar helpen en onderling ondersteunen is een gegeven in de actieve meergeneratiebuurt. Er is een buurtkamer aanwezig en er zijn parken die gericht zijn op ontmoeten en samenzijn. Een welzijnscoördinator in de buurt heeft een rol als verbinder tussen (hulpbehoevende) mensen en brengt hen bij elkaar<sup>1</sup>.





# Sociale samenleving bevorderen met de meergeneratiebuurt

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Deze innovatie draagt bij aan het vergroten van de netwerkparticipatie van klanten. In een actieve meergeneratiebuurt is iedereen van betekenis, ook wanneer je ouder of hulpbehoevend bent. Door het gevoel te hebben iets bij te kunnen dragen aan de buurt, voelen ouderen en hulpbehoevenden zich meer sociaal gewaardeerd. Een voorbeeld is een 80-jarige man die iedere ochtend een rondje doet door de buurt om te kijken of alle rolluiken open zijn. Zo houdt hij een oogje in het zeil voor buurtbewoners en geeft het hem tegelijkertijd een gevoel van zingeving. Ook kunnen ouderen bijvoorbeeld even op de kinderen passen als hun ouders boodschappen doen. Buurtgenoten verlenen op hun beurt ook wederdiensten aan hulpbehoevenden en ouderen. Doordat buurtgenoten kunnen ondersteunen bij informele hulp zijn zij minder afhankelijk van zorgprofessionals en andere organisaties.

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Een actieve meergeneratiebuurt leidt tot een samenkomst van wonen, zorg en ontmoeten in de wijk. Door het regelmatige contact met buurtbewoners is er een bepaalde mate van sociale controle, waardoor ouderen op een verantwoorde manier langer veilig thuis kunnen wonen met een VPT of MPT. Daarnaast maakt een meergeneratiebuurt het voor echtparen mogelijk om in veel gevallen samen te blijven wonen. De appartementen en woningen zijn geschikt voor meerdere bewoners, in tegenstelling tot veel intramurale locaties.

# Sociale samenleving bevorderen met de meergeneratiebuurt

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

In een actieve meergeneratiebuurt staat contact met elkaar centraal wat netwerkparticipatie versterkt. Ouderen worden betrokken in de buurt en verlenen binnen de eigen mogelijkheden hulp aan jongere bewoners. Dit geeft hen een gevoel van betrokkenheid en versterkt hun sociale rol, wat van grote meerwaarde is op het welzijn van klanten. Daarnaast is er meer sociale controle wat tevens het gevoel van veiligheid versterkt. Doordat buurtgenoten elkaar helpen neemt de aanspraak op professionele zorg af. Voor zorgprofessionals is het fijn dat de afhankelijkheid van klanten afneemt en dat ze minder vaak langs hoeven te komen. Ook verhoogt de aanwezige sociale controle het gevoel van veiligheid.

### Fase van ontwikkeling

In Nederland bestaan enkele meergeneratiebuurten. In Duitsland bestaan er al meergeneratiebuurten, gebaseerd op het [Duitse 'Libenau-principe'](#). Centraal staat sociale samenhang tussen buurtbewoners creëren in levensloopbestendige meergeneratiebuurten. In de buurt is het een vanzelfsprekend principe dat mensen zorgen voor en omkijken naar elkaar.



# Sociale samenleving bevorderen met de meergeneratiebuurt

## Zorgaanbieders met ervaring

- **Zorggroep Noordwest-Veluwe**  
Initiatiefnemer van het Oranjepark in Ermelo, een meergeneratiebuurt gebaseerd op het Libenau-gedachtengoed. De buurt bestaat uit een energieneutraal en toekomstbestendig woonzorgcentrum met 76 woningen, een gezamenlijke buurtkamer, een park en een woongebied met woningen voor verschillende doelgroepen.  
Contactpersoon: Hessel Lodder
- In de wijk Nijmegen-Lent ontwikkelt woningcorporatie Talis samen met bewonersgroep Eikpunt een woonwijk waar mensen van alle leeftijden samenleven. Uitgangspunt van dit woonconcept is dat het toekomstbestendiger is dan de traditionele woongemeenschappen voor senioren waarin enkel 55-plussers bij elkaar leven. Om aanspraak te maken op een woning moeten bewoners zich conformeren aan een aantal afspraken over het gemeenschappelijk samenleven.



# Sociale samenleving bevorderen met de meergeneratiebuurt

- De Zorggroep Noord- en Midden Limburg en woningcorporatie Woongoed 2000  
Bösdael (Reuver) bestaat uit een combinatie van huur-, koopwoningen en groepswoningen. De appartementen zijn voor mensen die verzorging en verpleging nodig hebben en in de groepswoningen wordt zorg verleend aan mensen met dementie. Een deel van de huurwoningen wordt beschikbaar gehouden voor mensen met een zorgvraag. Alle woningen in de wijk zijn levensloopbestendig en rolstoeltoegankelijk. Zorg is in iedere woning mogelijk. De appartementen zijn voor mensen die verzorging en verpleging nodig hebben. Daarnaast zijn er groepswoningen, waar zorg wordt verleend aan mensen met dementie.  
Contactpersoon: Daniëlle Niessen
- De Zorggroep Noord- en Midden Limburg en woningcorporatie Antares  
In De Nieuwe Munt (Tegelen) kunnen mensen zo lang mogelijk zelfstandig in hun eigen omgeving blijven wonen. Het is een wijk voor jong en oud waar zorg behoevende mensen en mensen die geen zorg nodig hebben door elkaar wonen. De Nieuwe Munt bestaat uit 48 koop- en 189 huurappartementen, gelegen aan twee straatjes en een plein. Er zijn diverse ontmoetingsruimtes, een dagbesteding en een dagbehandeling gevestigd voor mensen met een lichamelijke aandoening (somatiek) en voor mensen met dementie (psychogeriatric). Ook is er een geriatrisch revalidatiecentrum in de wijk aanwezig. De Zorggroep huurt 60 zorgappartementen voor mensen die verpleeghuiszorg nodig hebben. Ook in de 30 zorgappartementen die door Antares op basis van scheiden wonen-zorg worden verhuurd, levert De Zorggroep alle gevraagde zorg. De door De Zorggroep aangekochte zes groepswoningen zijn bestemd voor 42 mensen met dementie. In de wijk zijn allerlei activiteiten waardoor bewoners elkaar ontmoeten en verbindingen ontstaan.  
Contactpersoon: Ben Rul

# Sociale samenleving bevorderen met de meergeneratiebuurt

Door de saamhorigheid in de wijk blijven klanten langer zelfstandig en zelfredzaam. De Zorggroep hanteert als uitgangspunt 'zorg op de derde plaats'. Wonen en leven staat centraal, zorg komt daarna. Die zorg levert De Zorggroep samen met de klant, mantelzorger, vrijwilligers, welzijnspartners, scholen en gemeente.

## Tips

- Het opzetten van een actieve meergeneratiebuurt is een groot project waarbij veel verschillende partijen betrokken zijn. Om het te laten slagen en iedere partij mee te krijgen is het belangrijk om eerst goed het gesprek te voeren over het gedachtegoed en de visie. Als alle partijen vanuit hetzelfde uitgangspunt handelen kun je vervolgens gaan nadenken over de invulling van de buurt.
- Om een actieve meergeneratiebuurt op te zetten is het van belang dat je als initiatiefnemer een bepaalde mate van risico durft te nemen. Ook is het van belang dat je financiële ruimte hebt om te kunnen investeren.
- Burenhulp en dienstbaarheid staat centraal en moet vanzelfsprekend zijn onder bewoners om een actieve meergeneratiebuurt te laten slagen. Bewoners geven commitment aan het sociale component van de meergeneratiebuurt wanneer zij een woning huren of kopen. Het idee is dat dit als vanzelfsprekendheid ontstaat doordat mensen hier commitment aan geven en dit weten voordat ze in een buurt gaan wonen. Bewoners maken daarmee een welbewuste keuze voor het concept van de meergeneratiebuurt.
- Een breed draagvlak is belangrijk. Betrek daarom vanaf het begin een klankbordgroep met mensen uit de buurt om te toetsen of je op dezelfde golflengte zit en blijft zitten.
- Iedere buurt is anders. Het opzetten van een actieve meergeneratiebuurt vereist maatwerk.



# Sociale samenleving bevorderen met de meergeneratiebuurt

- Blijf reëel. Begin klein en start op een later moment met uitbreiden.
- Er is alleen ervaring met het opzetten van een nieuwe meergeneratiebuurt en dus niet in een bestaande wijk. Het is voor het slagen en de commitment belangrijk dat mensen welbewust kiezen voor deze vorm van wonen. In een bestaande wijk is dit lastiger te realiseren aangezien buurtbewoners er al geruime tijd wonen en hier destijds niet voor gekozen hebben. Zilveren Kruis Zorgkantoor is benieuwd naar ervaringen met meergeneratiebuurten in bestaande wijken.
- Maak een duidelijk vastgoedplan met het type woningen die in de buurt aanwezig moeten zijn en waar ontmoetingsplekken gecreëerd kunnen worden. Biedt verschillende type woningen aan zodat je een brede doelgroep aantrekt en de diversiteit in de buurt toeneemt. Denk aan geschikte woningen voor zorgbehoevenden en ouderen met een Wlz-indicatie, sociale woningen, starterswoningen, appartementencomplex, twee-onder-één kap woningen en vrije kavels in de koopsector.
- Zoek naar een goede verdeelsleutel met de betrokken partijen om de financiering rond te krijgen.
- Werk samen met een woningcorporatie om de bouw van de woningen te realiseren en financieel haalbaar te maken. In de wijken Bösdael en De Nieuwe Munt heeft de woningcorporatie de bouw van de klantwoningen gefinancierd. Klanten huren rechtstreeks van de woningcorporatie. Of De Zorggroep huurt de woningen van de woningcorporatie en biedt wonen met verblijf aan. Een aantal gebouwen in de wijk is eigendom van De Zorggroep, dit betreft bijvoorbeeld de groepswoningen. In de wijk is zorg vanuit de wijkverpleging en vanuit de Wlz mogelijk, zowel op basis van verblijf als MPT en VPT. Op basis van de behoefte van de klant kijkt De Zorggroep welke woon- en zorgvorm het best passend is. Daarbij kijken zij naar wat iemand zelf kan om dat maximaal te ondersteunen.
- Meer informatie over meergeneratiebuurten is te vinden in het rapport '[Nieuwe woonvormen voor de ouder wordende samenleving](#)' van Companen in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

# Door andere manier van (samen)werken (bijv. efficiëntere inzet van zorg of andere zorg) is meer zorg mogelijk

1. [Beter aansluiten op klantbehoeften door blokzorg](#)
2. [Een lerende omgeving stimuleert langer fit, vitaal en zelfstandig blijven](#)
3. [Met slim incontinentiemateriaal alleen verschonen als het echt nodig is](#)



115

122

128

# Door andere manier van (samen)werken (bijvoorbeeld efficiëntere inzet zorg of andere zorg) is meer zorg mogelijk

Een veelgenoemd probleem bij het leveren van VPT en MPT is de reisafstand tussen klanten. In deze categorie volgen een aantal innovaties waarmee er door middel van een andere manier van (samen)werken of een andere manier van zorgverlening meer zorg mogelijk is. Op deze manier richten we zorg efficiënter in, verminderen we reistijd en ontlasten we medewerkers.



# Beter aansluiten op klantbehoeften door blokzorg

## Algemene beschrijving

Bij blokzorg krijgen klanten in een aantal opeenvolgende uren zorg. Denk hierbij bijvoorbeeld aan hulp in de ochtend bij het opstaan, aankleden, eten en het nemen van medicatie. Of hulp in de avond bij het naar bed gaan. Het uitgangspunt is dat er de tijd voor klant genomen wordt, zodat klanten rustig aan kunnen doen en er geen haast is.

Het doel is om zoveel mogelijk te voldoen aan de wensen van klanten en zorg op maat te leveren. Als een klant bijvoorbeeld aangeeft liever korte momenten zorg te ontvangen wordt dit in kortere uren georganiseerd. Een klant heeft vrijheid in hoe hij de beschikbare uren voor zorg en welzijn in wil zetten en maakt hierin zijn eigen keuzes op basis van zijn behoeften. Medewerkers kijken naar wat medisch noodzakelijk is en wat verder de wens is op het gebied van zorg, welzijn, huishouden en maaltijden. De zorg wordt geleverd in kleine teams, waardoor de klant zoveel mogelijk dezelfde zorgverleners over de vloer krijgt.



# Beter aansluiten op klantbehoeften door blokzorg

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Zorg in blokken indelen kan leiden tot efficiëntere routezorg. Je kunt diverse zorgtaken clusteren op één moment en de reistijd van medewerkers neemt af. Bij zorg op maat is het mogelijk om rekening te houden met de gewenste frequentie en tijden die de klant wenst. Daardoor sluit de zorg beter aan bij de behoeften en leidt dit tot de best passende zorg.

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Zorg op maat geeft klanten en hun familie of mantelzorger de mogelijkheid om zelf keuzes voor zorg te maken, waardoor zij meer eigen regie over de invulling van hun zorgbehoeften ervaren. Door zorg in blokken te leveren is er meer tijd en aandacht voor de klant. Een medewerker kan hierdoor meer aansturen op zelfredzaamheid en klanten stimuleren om activiteiten zoveel mogelijk zelfstandig uit te voeren. Zij kunnen vervolgens bijsturen indien nodig. Klanten kunnen zo langer zelfstandig in hun eigen huis blijven wonen. Blokzorg geeft medewerkers meer rust in de werkdag doordat deze uit langere zorgmomenten bestaat.

## Fase van ontwikkeling

Verschillende zorgaanbieders leveren zorg op maat en hebben dit als standaardwerkwijze voor de levering van VPT/MPT geïmplementeerd.



# Beter aansluiten op klantbehoeften door blokzorg

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Klanten ervaren meer eigen regie door hun beschikbare uren aan zorg zelf in te kunnen delen. Ook is er door het bieden van zorg in blokken meer tijd om de klant zelfstandig activiteiten uit te laten voeren. Uit een pilot blijkt dat klanten de kwaliteit van zorg hoger ervaren als zorg in blokken geleverd wordt en dat klanten die zorg mijden meer open staan voor het krijgen van zorg. Bij zorg op maat krijgen klanten ook steeds dezelfde zorgverleners over de vloer. Daardoor ontstaat er een vertrouwensband en een gevoel van veiligheid. Dit verhoogt het welzijn van klanten.



# Beter aansluiten op klantbehoeften door blokzorg

## Zorgaanbieders met ervaring

- [Zorgbalans](#) – Prettig Thuis  
Zorgbalans levert VPT in de vorm van Prettig Thuis. Dit is een pakket waarin Zorgbalans samen met klanten bepaalt wat er nodig is om veilig en prettig thuis te kunnen wonen. Iedere klant krijgt op basis van zijn Wlz-indicatie een aantal uren beschikbaar, in de vorm van een arrangement. Een cliëntcoach vult dit arrangement samen met de klant en mantelzorger in. Het is mogelijk om zorg in blokken te organiseren, indien een klant dit wenst. Het arrangement kan wekelijks veranderen, afhankelijk van de behoeften van klanten.  
Contactpersoon: Annelies Kamerling



# Beter aansluiten op klantbehoeften door blokzorg

- [ZorgSpectrum](#) – Vertrouwd Thuis  
ZorgSpectrum levert VPT in de vorm van Vertrouwd Thuis. Een casemanager kijkt samen met de klant en mantelzorger waar de behoeften en wensen voor zorg en ondersteuning liggen. ZorgSpectrum zet onder andere in op blokzorg zodat je langere contacten aan kan bieden en een mantelzorger ruimte heeft om andere activiteiten te ondernemen.  
Contactpersoon: Lotte Hooimeijer
- [Vierstroom](#) – Verpleeg Thuis  
Vierstroom levert VPT zorg in de vorm van Verpleeg Thuis. Klanten behouden de regie en zorg is zoveel mogelijk afgestemd op hun manier van leven. Het uitgangspunt is dat klanten zoveel mogelijk zelf blijven doen en Vierstroom ondersteunt waar nodig. Naast de reguliere zorgtaken is er veel aandacht voor welzijn, inclusief de mogelijkheid om samen maaltijden te nuttigen. Klanten inventariseren samen met een eerste contactpersoon en mantelzorgers wat de wensen zijn en maken op basis hiervan een persoonlijk leefplan. Aan de hand van dit leefplan kan Vierstroom, indien gewenst, een stukje regie van mantelzorgers overnemen.



# Beter aansluiten op klantbehoeften door blokzorg

- [HomeInstead, Vivent en Arons Zorg](#) - Langdurige zorg thuis  
HomeInstead biedt samen met Vivent en Arons Zorg blokzorg aan klanten in de Wlz. HomeInstead levert hierbij de niet-medische ondersteuning en richt zich voornamelijk op de welzijnscomponent. Door de samenwerking tussen de organisaties is het mogelijk om medewerkers met een andere deskundigheid en opleidingsniveau in te zetten voor minder complexe zorgmomenten. Een wijkteam van Vivent houdt de regie op de zorg. Dit leidt tot meer doelmatigheid, lagere kosten en klanten krijgen vaker een vast gezicht over de vloer. HomeInstead levert de zorg via een MPT.  
Contactpersoon: Sjoerd Kuijlaars
- KwadrantGroep - Volledig Pakket Thuis (VPT) in de wijk  
Een klein vast team biedt zorg en ondersteuning van Volledig Pakket Thuis in de wijk. Dit team bestaat uit cliëntcoaches, cliëntondersteuners met ondersteuning door een wijkverpleegkundige. Het team werkt nauw samen met de mensen die om de cliënt heen staan zoals de partner, familie, vrienden en burens. De cliëntondersteuner en de cliëntcoach voeren samen alle zorg- en welzijnsactiviteiten bij de klant thuis uit. Hieronder vallen alle zorg- en welzijnscomponenten vanuit het VPT, maar is er ook ruimte is voor dagelijkse activiteiten die voor klanten belangrijk zijn.  
Contactpersoon: Gea Jagersma

## Tips

- Houd het bij kleine teams zodat klanten en medewerkers elkaar goed kennen en een vertrouwensband creëren.



# Beter aansluiten op klantbehoeften door blokzorg

- Kijk goed naar het deskundigheidsniveau van medewerkers. Zorg dat het niveau van medewerkers passend is bij de zorg die je aanbiedt. Voor de meeste zorg is geen niveau 3 of 4 verpleegkundige nodig. Pas het deskundigheidsniveau aan naar wat de klant vraagt. Op deze manier blijft VPT een rendabel product.
- Zorg op maat leveren vraagt een andere manier van denken. Zorg dat je dit borgt in je wijze van organiseren. Houd er bij het werven van personeel rekening mee dat zij deze mindset hebben en passen bij deze manier van werken.
- Luister als casemanager/cliëntcoach goed naar wat klanten nodig hebben en wat hun wensen zijn. Kijk goed naar wat voor een klant echt van waarde is. Vaak blijkt dat er dan lang niet zoveel zorguren nodig zijn.
- Werk samen met een welzijnsleverancier en maak hier goede (prijs)afspraken mee.
- Bied bijvoorbeeld een servicepaspoort aan, zodat service, diensten en producten makkelijker verkrijgbaar zijn.
- Probeer als organisatie in te zetten op blokzorg. Op deze manier kan je grotere contracten aanbieden, wat goed is voor de werving en dus tegelijk gunstig is voor de arbeidsmarkt.
- Houd bij deze vorm van zorg rekening met het type klanten in zorg. Het is belangrijk dat klanten een netwerk om zich heen hebben en dat medewerkers samenwerken met mantelzorgers de juiste ondersteuning te bieden. Voor klanten zonder enige vorm van een netwerk om hen heen is een geclusterde woonvorm met meer zorg in de nabijheid of een intramurale instelling meer geschikt.
- Stel tijdens de implementatie een kwartiermaker aan. Deze brengt namelijk ervaring met zich mee, waardoor er meer tempo komt in de implementatie en best practices meegenomen worden. Ga ook met klankbordgroepen in gesprek en haal informatie op vanuit de organisatie. Communicatie is hierin heel belangrijk en een succesfactor om iedereen binnen de organisatie mee te krijgen.



# Een levendige omgeving stimuleert langer fit, vitaal en zelfstandig blijven

## Algemene beschrijving

Zorgerf Buiten-Verblijf is een woonvorm in een landelijke sfeer voor mensen met dementie met het accent op wonen en welzijn. Het Zorgerf creëert een levendige woonomgeving om de gezondheid te bevorderen. De Universiteit van Maastricht start vanaf juni 2021 een onderzoek naar dit zorgconcept. Zorgerf maakt veel gebruik van allerlei wetenschappelijke kennis op het gebied van onder andere daglicht, bewegen, natuur en het lerend vermogen van mensen met dementie. Dit is geïntegreerd in het dagelijks leven. Zo zijn er moestuinen, siertuinen en allerlei dieren (zoals koeien, schapen, paarden en varkens). Er is veel te zien en klanten lopen bijvoorbeeld iedere dag vanuit hun hofje door de tuin om naar het ontbijt in het hoofdhuis te gaan. Bewoners komen veel buiten en ervaren extra prikkels, wat stimuleert tot meer initiatief nemen. Het Zorgerf speelt hiermee in op het lerend vermogen van mensen met dementie met de focus op ['foutloos leren'](#).



# Een levendige omgeving stimuleert langer fit, vitaal en zelfstandig blijven

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Het Zorgerf levert zorg met focus op het participeren van klanten, foutloos leren is daarin een onderdeel van het zorgconcept. Het is belangrijk dat mensen zo lang mogelijk mee blijven doen ongeacht de fase van hun dementie. Dit doet Zorgerf door een levendige omgeving te creëren waarin klanten automatisch buiten zijn in de natuur met dieren. Maar ook doordat er allerlei activiteiten zijn op het gebied van huishouden, hobby, bewegen, muziek, massage, dieren verzorgen etc. Klanten blijven daardoor langer fit en vitaal waardoor de zorg ook minder zwaar is. Dit leidt tot meer werkplezier van medewerkers en familie die graag op bezoek komt.

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Deze woonvorm is geschikt voor mensen die niet meer zelfstandig thuis kunnen wonen. Op het Zorgerf wonen klanten met een ZZP5 die normaal gesproken in een intramurale instelling verblijven. Zorg wordt geleverd op basis van VPT, waarbij de componenten wonen en zorg gescheiden zijn. Wonen op het Zorgerf is voor bewoners als wonen in een eigen buitenverblijf en doet niet denken aan de sfeer van een intramurale instelling. Daarnaast biedt de methode 'foutloos leren' ook mogelijkheden voor verbetering in zelfstandigheid voor mensen met dementie in de thuissituatie, wat opname in een intramurale instelling kan uitstellen.

# Een levendige omgeving stimuleert langer fit, vitaal en zelfstandig blijven

## Fase van ontwikkeling

In 2014 opende Zorgerf Buiten-Verblijf zijn eerste hofje. Inmiddels wonen er 48 mensen in 3 hofjes en is het een succesvol concept.

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van cliënten

Bij het Zorgerf gaan klanten veel naar buiten, zijn veel dieren aanwezig, wordt er veel met muziek en dansen gedaan en is er een beweegcoach aanwezig. Klanten blijven tot het einde meedoen, waardoor weinig bewoners bedlegerig zijn. Verder geldt op het Zorgerf het motto 'niks moet, alles mag'. Het is van belang dat klanten zich vrij en nuttig voelen. Bewoners ervaren hierdoor meer vrijheid, meer leef plezier en een hogere kwaliteit van leven. Wanneer klanten goed in hun vel zitten heeft dit een positieve weerslag op medewerkers. Ook is deze woonvorm aantrekkelijk voor medewerkers om te werken vanwege de nadruk op het buitenleven.



# Een levendige omgeving stimuleert langer fit, vitaal en zelfstandig blijven

## Zorgaanbieders met ervaring

- [ZorgErf Buiten-Verblijf](#)  
Zorgerf Buiten-Verblijf is een unieke geclusterde woonvorm in een bosrijke omgeving waar mensen met een vorm van dementie verblijven. Het Zorgerf past de methode 'foutloos' leren succesvol toe. Hier verblijven mensen met een vorm van dementie. Zorgerf maakt gebruik van het lerend vermogen van dementie, waar vaardigheden aangeleerd worden die mensen zijn verleerd en ook nieuwe vaardigheden eigen gemaakt worden. Hierin speelt ook de omgeving een belangrijke rol. De stimulerende omgeving met onder andere veel dieren en tuinen zorgt voor meer prikkels bij klanten op het Zorgerf, waardoor zij gestimuleerd worden meer initiatief te nemen.
- Contactpersoon: Yvonne van der Leest





# Een levendige omgeving stimuleert langer fit, vitaal en zelfstandig blijven

- Creëer bij het opzetten van een nieuwe woonvorm geen beeld van een verpleeghuis, maar een woonvorm met veel extra functies. Hierbij kun je denken aan woongroepen waar je samen activiteiten onderneemt en samen kookt. Dit gaat eenzaamheid onder ouderen tegen en bevordert sociale structuren tussen mensen.
- Mensen met dementie vinden het vaak niet fijn om de hele dag op hun kamer te zitten, maar om mee te gaan in de structuur van de dag. Zet daarom als organisatie in op het bieden van veel activiteiten en het verhogen van het woonplezier van klanten.
- Zet ruim in op personeel en activiteiten. Bij het Zorgerf wordt meer personeel ingezet dan in de reguliere zorg. Genoeg capaciteit levert gelukkige werknemers op en dit betaalt zich terug in een laag ziekteverzuim, geen uitzendkrachten, minder wervingskosten en een laag verloop. Een ruime inzet op personeel en activiteiten heeft daarnaast een gunstig effect op het welzijn van klanten.
- Houdt bij deze woonvorm rekening met het type klanten. Het Zorgerf is een open woonvorm, voor veel mensen met dementie is een open setting goed haalbaar. Voor een kleine groep die veel verzet heeft tegen elders wonen of mensen die snel overprikkeld raken is de omgeving echter te levendig.
- Als je als organisatie in wilt zetten op het lerend vermogen van mensen met dementie is het van belang om de omgeving gestructureerd in te richten en te zorgen dat mensen voldoende geprikkeld worden. Hierdoor nodigt de omgeving uit tot leren en worden mensen zelfredzamer en ervaren zij meer vrijheid.
- Plaats mensen met dementie op de begane grond. Dit zorgt ervoor dat klanten gemakkelijker buiten komen, wat hen in beweging houdt en zorgt voor meer prikkels.



# Een levendige omgeving stimuleert langer fit, vitaal en zelfstandig blijven

- Het concept vraagt veel ruimte. Toch zijn er veel plekken in Nederland waar buitengebieden beschikbaar zijn. Zo zijn er veel boerenbedrijven die stoppen en vakantieparken die leegstaan, waardoor er ruimte is om soortgelijke concepten verder te ontwikkelen. Praat met de gemeente over mogelijkheden tot het wijzigen van bestemmingsplannen van deze plekken naar nieuwe courante economische bestemmingen, bijvoorbeeld voor soortgelijke concepten als het ZorgErf.
- Deze woonvorm vraagt een andere manier van bouwen. Probeer te voorkomen dat je onnodige vierkante meters bouwt, om zo de vastgoed businesscase courant te krijgen. Bouw bescheiden en als thuis. Denk hierbij aan investeringen in collectieve ruimtes waar je veel leefplezier uit haalt en denk minder organisatieconform. Zorg er daarnaast bij de bouw voor dat de eigen zit- en slaapkamer los zit van de collectieve ruimten, waardoor klanten naar buiten moeten om naar een andere ruimte te gaan. Dit scheelt bovendien loze verbindingsruimte, iets wat normaliter veel bouwvolume kost.

# Met slim incontinentiemateriaal alleen verschonen als het echt nodig is

## Algemene beschrijving

Slim incontinentiemateriaal draagt bij aan het afstemmen van het incontinentiemateriaal aan de behoefte van de klant. Zo loopt een klant bijvoorbeeld niet onnodig met te groot of te zwaar incontinentiemateriaal. Ook wordt met slim incontinentiemateriaal het verschoon moment geoptimaliseerd. Daardoor kan onnodig verschonen worden voorkomen.

## Onderwerp waarop de innovatie betrekking heeft

Met de inzet van slim incontinentiemateriaal is het mogelijk om de werkwijze rondom incontinentie zorg te veranderen en daardoor zorg efficiënter in te richten. Met slim incontinentiemateriaal hoeft een medewerker alleen te verschonen als dit echt nodig is. Dit scheelt medewerkers veel tijd, omdat de reisafstand bij klanten die zelfstandig wonen vaak te groot is om alleen voor een controle langs te gaan. Slim incontinentiemateriaal voorkomt onnodige verschoon momenten waardoor medewerkers meer tijd hebben om aan andere zorg te besteden.



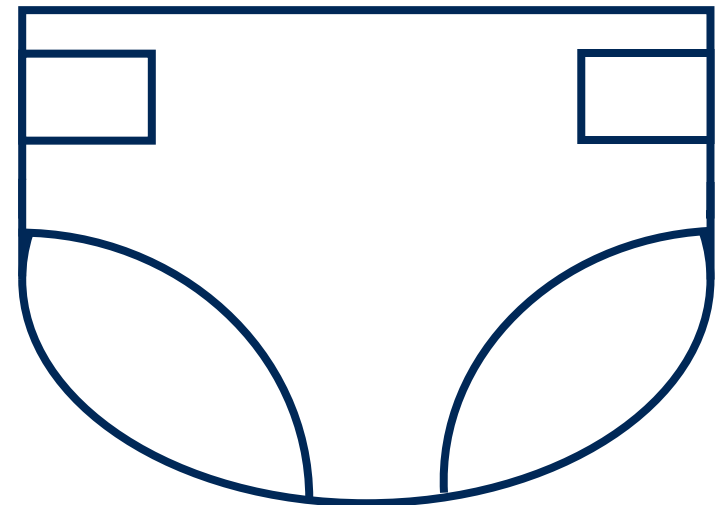
# Met slim incontinentiemateriaal alleen verschonen als het echt nodig is

## Bijdrage aan vernieuwende VPT en MPT die zorg voor klanten in een eigen passende woning mogelijk maken

Door beter inzicht te hebben in urineverlies (wanneer op de dag en hoeveel urine verlies) is het mogelijk om urineverlies van klanten te 'managen'. Onzekerheid maakt plaats voor vertrouwen en zelfredzaamheid. Zorgmomenten kunnen efficiënter ingericht worden. Minder zorgmomenten zorgt voor meer ruimte in het beschikbare VPT/MPT budget van klanten, waardoor deze uren beschikbaar komen voor andere zorg of welzijnsactiviteiten.

### Fase van ontwikkeling

Steeds meer zorgaanbieders maken gebruik van slim incontinentiemateriaal. Deze innovatie is inmiddels enkele jaren beschikbaar en is daarom bij veel zorgaanbieders te bezien als de nieuwe werkwijze.



# Met slim incontinentiemateriaal alleen verschonen als het echt nodig is

## Effect van de innovatie op de kwaliteit van leven en veiligheid van klanten

Slim incontinentiemateriaal heeft een positief effect op de kwaliteit van leven van klanten. Verschoningsmomenten zijn niet meer op vastgezette tijden en vinden plaats wanneer dat voor de individuele klant nodig is. Het risico op doorlekken neemt af. Dit geeft mensen zelfvertrouwen en meer grip op hun urineverlies. Het geeft mensen ook vertrouwen om weer sociaal actief/actiever te zijn omdat ze minder onzekerheid over hun urineverlies (bijvoorbeeld kans op ongelukjes) ervaren. Tijdig verschonen voorkomt en/of verminderd incontinentie gerelateerde huiddefecten. Slim incontinentiemateriaal vraagt flexibiliteit van medewerkers. Verschonen vindt niet meer plaats op vaste tijdstippen en is daarmee minder voorspelbaar. Tegelijkertijd kan het leiden tot een reductie van verschoonmomenten wat meer ruimte geeft voor andere zorg.

## Leveranciers

- Abena [Nova](#)  
De sensorentechnologie van de Abena Nova registreert veranderingen in de vochtinhoud van het slimme incontinentiemateriaal. De informatie is real-time beschikbaar voor zorgmedewerkers via de app en stelt hen in staat verschoningen en toilettijden te plannen op de momenten dat klanten ze nodig hebben.

Er zijn meerdere leveranciers van slim incontinentiemateriaal. Degene die we hier noemen is in Nederland al grootschalig ingezet.

# Met slim incontinentiemateriaal alleen verschonen als het echt nodig is

## Kosten

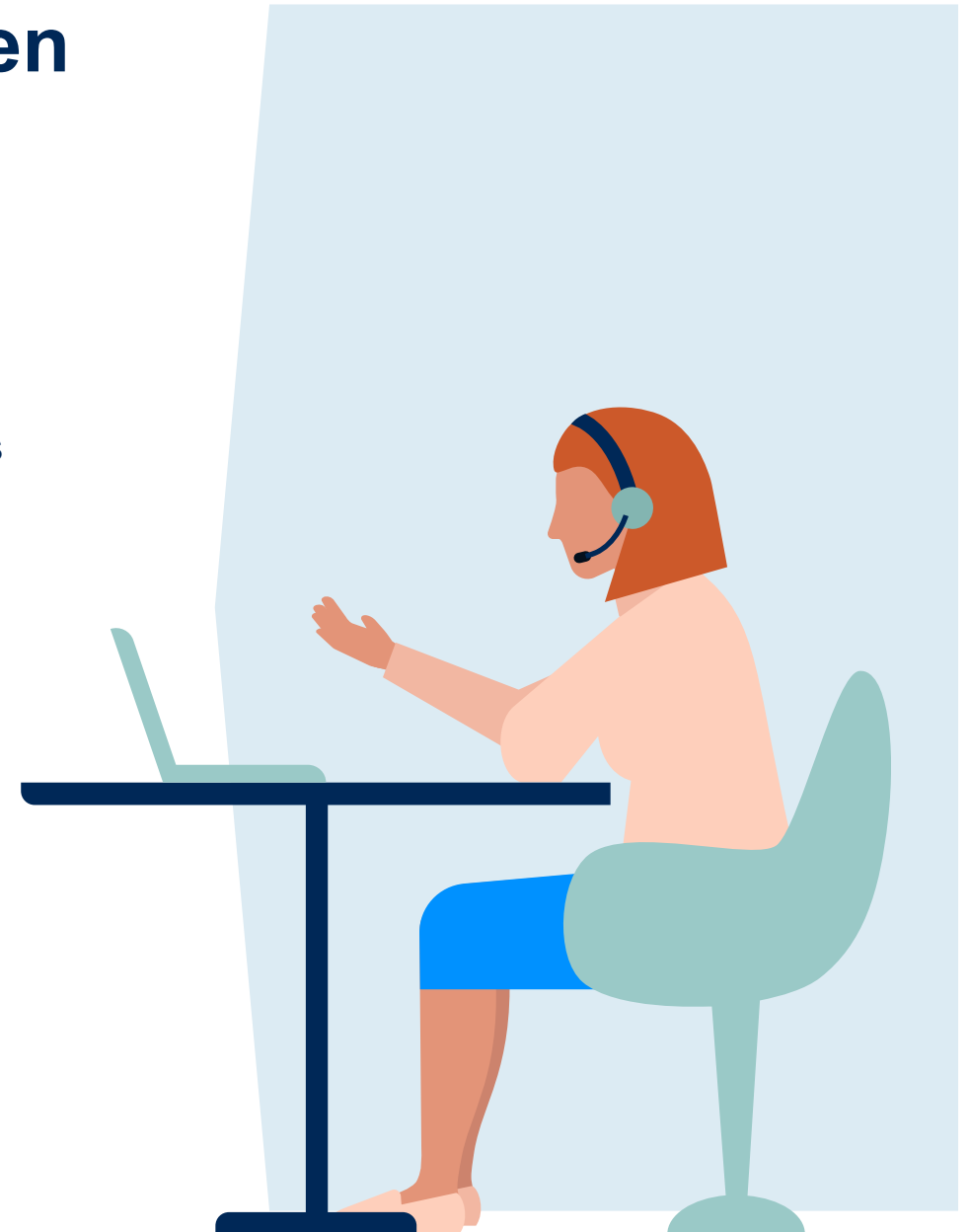
Implementatie	€10.000 exclusief BTW.
Implementatie bestaat uit: deelname maximaal 15 klanten, 8 weken eerste implementatieproject, incontinentiematerialen, 1 clip per klant, technologie als relays en Android telefoons, toegang Medisens platform, inhoudelijke en technische ondersteuning, praktische ondersteuning en uitgebreid eindrapport.	
Clip	€25 per klant exclusief BTW (eenmalig).
Relay <sup>1</sup>	€240 per klant exclusief BTW (eenmalig). (aantal relay's afhankelijk van benodigd bereik op afdelingen/ locatie).
Mobiele Samsung telefoon (Android)	€160 exclusief BTW (eenmalig).
Instructie medewerkers	Teamafspraken maken 1,5 uur, selectie bewoners 1,5 uur en evaluatie 1 uur
Projectleider zorgaanbieder	Gedurende 3 maanden 4-6 uur per week, daarna 2 uur per week tot 12 maanden (ook afhankelijk van de grootte van de zorgaanbieder)
Slips	€0,99 per stuk exclusief BTW.
Inlegverband	€0,99 per stuk exclusief BTW.
Nova Wetsens	€3€5 per klant per dag exclusief BTW.



# Met slim incontinentiemateriaal alleen verschonen als het echt nodig is

## Zorgaanbieders met ervaring

- Evean Contactpersoon: Marjoleine Koopman
- Philadelphia Contactpersoon: Suzanne Leijendekkers
- Tangenborgh Contactpersoon: Saskia Timmermans
- 's Heeren Loo Contactpersoon: Noelle Sneep
- Amaris Contactpersoon: Merlijne Sonneveld
- Alliade Contactpersoon: Joanneke Holtrup
- Activite Contactpersoon: Kitty de Jong
- Reinaerde Contactpersoon: Regien Kleefstra
- De Zorggroep Contactpersoon: Katja Schütten



# Met slim incontinentiemateriaal alleen verschonen als het echt nodig is

## Tips

- Slim incontinentiemateriaal is niet voor iedere klant: de inzet van Abena Nova is een positieve keuze die door de directe medewerkers gemaakt wordt.
- Innovatie vraagt scholing en training. Voor de direct betrokkenen zijn er trainingsmodules ontwikkeld en een E-learning.
- Borg de nieuwe zorgprocessen om slimme incontinentiezorg het nieuwe normaal te laten worden.
- Onderschat de impact van slim incontinentie materiaal niet! Ogenschijnlijk is het een waardevolle en niet al te ingewikkelde innovatie om te implementeren. De impact op zorgverleners die ermee werken is echter groot. Het veroorzaakt een nieuwe manier van kijken naar incontinentiezorg en vraagt om een andere werkwijze. In plaats van vaste verschoonmomenten vraagt het in dialoog gaan met elkaar en de bewoner of familie waarbij steeds weer opnieuw de afweging wordt gemaakt wat op dat moment het goede is om te doen.
- Zet tijdens de implementatie het team in de lead: qua tempo en qua snelheid van de stappen, qua bepalen welke bewoners meedoen, met wie gestopt gaat worden et cetera. Geef de begeleiding vorm tijdens het traject op basis van hun vragen en behoefte. Leg ook beslismomenten in handen van het team om commitment te krijgen.

# Bijlage

- [Werkwijze](#)

135



# Bij het selecteren van innovaties, leveranciers en zorgaanbieders hebben we de volgende werkwijze gehanteerd

- Het uitgangspunt bij de introductie van innovaties is altijd dat de kwaliteit en veiligheid van zorg gelijk blijft of vooruit gaat. De voorbeelden die wij uitgewerkt hebben dragen daarnaast bij aan meer passende zorg in de eigen woning.
- We hebben een brede inventarisatie van innovaties in Nederland gedaan. De voorbeelden hebben we zoveel mogelijk met input van zorgaanbieders uitgewerkt. Daarnaast hebben onze zorginkopers en kwaliteitsadviseurs meegekeken bij het selecteren van de voorbeelden. In hun contacten met zorgaanbieders zien zij veel mooie voorbeelden van impactvolle innovaties. Dit heeft geleid tot de lijst met voorbeelden in deze uitwerking.



# Werkwijze

- De voorbeelden onder de onderwerpen 'Op nieuwe of andere werkwijze de duurzame inzet van mantelzorgers verbeteren', 'Op nieuwe of andere wijze wijk en netwerk laten participeren om welzijn klanten te bevorderen' en Door andere manier van (samen) werken (bijv. efficiëntere inzet zorg of andere zorg) is meer zorg mogelijk' zijn op hoofdlijnen uitgewerkt. Dit betreffen veelal niet-technologische innovaties die voor invoering vragen om maatwerk per zorgaanbieder.
- We hebben alleen voorbeelden opgenomen die beschikbaar zijn in Nederland. Goede voorbeelden die bij slechts een zeer kleine groep zorgaanbieders is uitgetest hebben wij niet meegenomen. Dit betreffen alleen voorbeelden die onder het thema 'Zelfredzaamheid, eigen regie en veiligheid van klanten verhogen door inzet van innovatieve technologie en hulpmiddelen' vallen.
- Alle genoemde prijzen en tijdsinvesteringen zijn door leveranciers aangedragen. Deze zijn indicatief en exclusief BTW (tenzij anders aangegeven). U kunt zelf met de leveranciers contact leggen en prijsafspraken maken om de innovatie te implementeren.





# Werkwijze

- Zorgaanbieders zijn gevraagd of zij benaderbaar zijn om hun ervaringen te delen. De hier genoemde zorgaanbieders hebben daar allen toestemming voor gegeven en zijn benaderbaar voor vragen. Daarnaast zijn de genoemde zorgaanbieders bij thema 1 grotendeels door leveranciers aangedragen als goede voorbeelden. Helaas kunnen we hier een beperkte lijst met zorgaanbieders noemen. De zorgaanbieders zijn willekeurig gekozen met oog voor een goede spreiding door de regio's van Zilveren Kruis Zorgkantoor. Ook zijn zowel GGZ, GZ als V&V zorgaanbieders (zoveel mogelijk) als voorbeeld genoemd.
- De genoemde zorgaanbieders kunnen een andere drijfveer hebben gehad bij het implementeren van de innovaties dan het bijdragen aan meer vernieuwende VPT/MPT. Echter zijn het allen innovaties met potentie om meer klanten met Wlz-zorg zo lang en zo zelfstandig mogelijk in de eigen vertrouwde omgeving te laten wonen indien zij deze wens hebben. Dit lichten we ook toe bij de voorbeelden.

